

PROVINCIA TERÜLETFEJLESZTÉSI ÉS ÉPÍTÉSZETI TERVEZŐ KFT

Levél cím : 3529. Miskolc, Derkovits u. 52.

Telephely: 3530 Miskolc, Hadirokkantak u. 6. II/1.

Tel/Fax: /46/ - 356-345

E-mail: provincia@chello.hu

KERESZTÉTE

TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVE

K Ü L Z E T L A P

**Településtervező: Soltész Jánosné
TT-1-05-0114-SZKI/2001**

**Építész munkatárs: Barnáné Papp Tünde
05-0196-É3-É**

Közműtervező munkatársak:

Sallai Attila

Sejkóczki András

Pozsgai István

Miskolc, 2002. október hó.

**Soltész Jánosné
ügyvezető**

TARTALOMJEGYZÉK

I. JÓVÁHAGYÁSRA KERÜLŐ MUNKARÉSZ

Határozati javaslat a Településszerkezeti Tervhez
Településszerkezeti Terv a BELTERÜLETRE TSZ-1 M= 1:4000
Településszerkezeti terv a KÜLTERÜLETRE TSZ-2 M= 1:10 000

II. JÓVÁHAGYÁSRA KERÜLŐ MUNKARÉSZ

Helyi építési Szabályzat
Szabályozási terv a belterületre SZ-1 M= 1:2000
Szabályozási terv a külterületre SZ-2 M=1:10 000

III. ALÁTÁMASZTÓ MUNKARÉSZEK

A./ A TELEPÜLÉSRENDEZÉST MEGALAPOZÓ KONCEPCIÓ ÖSSZEFOGLALÁSA

- 1./ A településfejlesztési koncepció irányelvei
- 2./ A mezőgazdaság fejlesztésének javaslata
- 3./ Az ipar és szolgáltatás fejlesztésének javaslata
- 4./ Az idegenforgalom fejlesztése
- 5./ A népességszám alakulása, humán erőforrás

B./ A TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERV JAVASLATAI

- 1./ A beépítésre szánt területek (központi belterület rendezésének javaslata)
  - 1.1./ Az épített környezet értékei
  - 1.2./ A tervezett településszerkezet
  - 1.3./ A tervezett területfelhasználás
    - 1.3.1./ A belterület/beépítésre szánt terület
      - 1.3.1.1./ Lakóterületek
      - 1.3.1.2./Településközpont vegyes területek
      - 1.3.1.3./ Gazdasági területek
      - 1.3.1.4./ Különleges területek
      - 1.3.1.5./ Zöldterületek
    - 1.3.2./ Beépítésre nem szánt területek
      - 1.3.2.1./ Mezőgazdasági területek
      - 1.3.2.3./ Egyéb területek
    - 1.3.3./ Környezetvédelmi és tájrendezési javaslat
    - 1.3.4./ Közlekedésfejlesztési és rendezési javaslat
    - 1.3.5./ Közműfejlesztési javaslat

C./ VÁRHATÓ TÁRSADALMI, GAZDASÁGI HATÁSOK

Tervlapok:

Környezetvédelmi és tájrendezési javaslat
A-1 M=1:10 000

Közlekedésfejlesztési javaslat
A-2 M=1:4000

Vízhasználat fejlesztési javaslat
A-3 M=1:4000

Szennyvízelhelyezési fejlesztési javaslat
A-4 M=1:4000

Vízkárelhárítási javaslat
A-5 M=1:4000

Gázellátási és villamosenergia ellátási javaslat
A-6 M=1:4000

Hírközlési fejlesztési javaslat
A-7 M=1:4000

**JÓVÁHAGYÁSRA
KERÜLŐ MUNKARÉSZ
I.**

KERESZTÉTE

TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVE

**TELEPÜLÉSSZERKEZETI
TERV**

HATÁROZATI JAVASLAT:**Tárgy:**

KERESZTÉTE KÖZIGAZGATÁSI TERÜLETÉRE készített településszerkezeti terv elfogadásához.

Önkormányzatának Képviselőtestülete a fenti tárgyú előterjesztést megtárgyalta és az alábbi határozatot hozza:

- 1.) A Településszerkezeti Terv szöveges munkarészét a Településszerkezeti Leírás szerint állapítja meg.
- 2.) A településfejlesztési, településrendezési tevékenységek engedélyezése során a Településszerkezeti Tervben és az elválaszthatatlan részét képező Településrendezési Leírásban foglaltakat együttesen kell alkalmazni.

Felelős:.....polgármester

.....jegyző

Határidő: folyamatos

Előterjesztés: KERESZTÉTE Településszerkezeti Tervéhez.

I. FEJEZET

- 1.) A Településszerkezeti Terv hatálya a település teljes közigazgatási területére kiterjed.

A tervezési területen a területfelhasználást korlátozó tényező a kedvezőtlen terepadottság, helyenként a vízmosásokkal szabdaltsági terület.

Az egész terület jelenleg részlegesen közműves szennyvízelvezetéssel ellátott terület.

- 2.) Az 1.) pontban meghatározott területen területet felhasználni, továbbá telket alakítani, építési munkát végezni és ezekre hatósági engedélyt adni az általános hatósági előírásoknak (az OTÉK, az ágazati szabványok stb.) megfelelően és jelen Településrendezési Leírás és Településszerkezeti Terv, valamint a Helyi Építési Szabályzat együttes alkalmazásával szabad.
- 3.) A területfelhasználási egységek építési övezeti szabályozását a Szabályozási Terv és a hozzá tartozó Helyi Építési Szabályzat határozza meg.

Igazgatási és belterületi határ

- 1.) A település közigazgatási határa nem változik
- 2.) A belterületi határ/beépítésre szánt terület határa megváltozik. /A megváltozott belterület vonatkozó részének rendeltetését jelen Településszerkezeti Terv határozza meg. A belterületi határ módosításának tárgyát képezik a gazdasági területek kijelölése, illetve a különleges területek./
- 3.) A Településszerkezeti Terv távlati fejlesztési területeket is kijelöl. E területek szakaszosan kerülnek átminősítésre a konkrét fejlesztési és építési igények függvényében.
- 4.) A Településszerkezeti Terv hatálya alá eső területeken lévő településszerkezeti és területfelhasználási egységek funkció és beépítési mód szerint az alábbiak szerint tagolódnak a megváltozott területhasználat szerint:
  - a.) beépítésre szánt területekre, azon belül építési övezetekre
  - b.) beépítésre nem szánt területekre, azon belül önálló funkcionális övezetekre tagolódnak
- 5.) Az egyes területek területfelhasználási módját a Településszerkezeti Terv, az építési övezeti besorolást a Településszerkezeti Tervvel összhangban lévő Szabályozási Terv határozza meg.

A Településszerkezeti Terv elemei:

- a közlekedési rendszer jelölt elemei és hierarchiája
- a területfelhasználási egységeken belül eltérő funkciójú területegységek határai
- szintterületi sűrűség

A Településszerkezeti Terv módosítása:

- A Településszerkezeti Terv elemeinek megváltoztatásához a Településszerkezeti Tervet és a hozzá tartozó Településrendezési Leírást módosítani kell. Amennyiben a változás övezeti szabályozást is érint, úgy a Szabályozási Tervet és a hozzá tartozó Helyi Építési Szabályzatot is módosítani kell.
- A Településszerkezeti Terv módosítása esetén a módosítás az érintett területfelhasználási egységet magába foglaló legalább egy tömbre vonatkozzon, és az adott terület környezetében lévő szomszédos tömbök együttesét is vegye figyelembe.
- Amennyiben a Településszerkezeti Terv módosítása vonalas jellegű létesítményeket és főforgalmi, forgalmi és gyűjtőutakat érint, úgy az érintett szakasz teljes egészének környezetét figyelembe kell venni.

II. FEJEZET

A TELEPÜLÉS TERMÉSZETI ÉS ÉPÍTETT KÖRNYEZETÉNEK VÉDELMI ELŐÍRÁSAI

A települési környezetvédelem előírásai kiterjednek:

- levegőtisztaság védelem

általános levegőtisztaságvédelmi övezet , illetve a tervezett Cserehádi Tájvédelmi Körzet területe az ökológiailag érzékeny levegőminőségi kategóriába tartozik

- vízminőség védelem

Felszíni szennyeződésre közepesen érzékeny terület

B érzékeny terület , intézkedési szennyezettségi határérték $C_i=C_2$ kategória

- föld védelem

A termőföldön történő beruházás esetén a beruházó köteles a területileg illetékes Földhivatal földvédelmi hatósági engedélyét beszerezni

- hulladékgazdálkodás

A települési hulladékgyűjtő rendszerbe be kell kapcsolódn.

A veszélyes hulladékok átmeneti tárolásáról gondoskodni kell.

- zaj és rezgés elleni védelem

I. falusias területi kategóriába sorolható

- természetvédelem

A település külterületét érinti a Csereháti Tájvédelmi Körzet tervezett határa kis kiterjedésű Természeti Területek találhatók a település közigazgatási területén, ezek többnyire a vizes élőhelyek környezetében többnyire azonosak az ökológiai hálózat elemeivel.

- állattartással kapcsolatos előírások
az állattartási szabályrendelet érvényes

III. FEJEZET

A TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERV HÁLÓZATI ELEMEI

Főforgalmi út

A települést jelenleg nem érinti országos jelentőségű főforgalmi út (forgalmilag meglehetősen árnyékolt területen van), a 2613-as útra Szászfán keresztül van kapcsolata.

Krasznokvajda irányába kerékpáros és lovaglótér létesítendő.

Települési fő út

26125-ös számú bekötőtér

IV. FEJEZET

A TERÜLETFELHASZNÁLÁSI EGYSÉGEK TAGOZÓDÁSA (TERÜLETI ELEMEK)

Beépítésre szánt területek:

1.) Lakóterületek

Lf-II övezet (falusias , kertes karakterrel keveredő hagyományőrző, szalagtelkes beépítéssel)

Lf-I övezet (falusias, hagyományőrző, aprótelkes beépítéssel)

Szintterületi sűrűség: 0,5

2.) Településközpont vegyes terület

Vt - (településközpont vegyes terület)

Szintterületi sűrűség: 1,4

3.) Különleges területek (sportpálya, temető, pince falu, idegenforgalmi park stb.,)

Szintterületi sűrűség: 2,0.

4.) Beépítésre nem szánt területek:

5.) Közlekedési és közműelhelyezési területek**6.) Zöld területek****7.) Erdő területek****8.) Mezőgazdasági területek**

Má-E gyepek, legelő területek – extenzív használat
Mk kertgazdálkodásra szolgáló terület és ültetvények területe

9.) Védelmi célú területek

a tervezett védő erdősávok

10.) Egyéb területek

Keresztétei-patak

V. FEJEZET**AZ ÉPÍTÉSZETI ÖRÖKSÉG VÉDELME****Műemléki védelemre javasolt**

34-36 Fő u. 18. Kaptár Vendégház (2 épület, falusi túrizmus)

a.) Helyi védelem alatt álló épületek esetén:

A homlokzati megjelenés megtartandó, vagy rekonstruálandó.

Hrsz	Utca	Házzám
5	Fő u.	
6	Fő u.	
9	Fő u.	
20.	Közterület	Kőkereszt
23	Fő u.	
32	Fő u.	
33	Fő u.	
38	Fő u.	lakatlan
39	Fő u.	lakatlan
40	Fő u.	23.
41	Fő u.	lakatlan
42	Fő u.	lakatlan

b.) Hagyományos építészeti karakter védelemre javasolt terület:

A település teljes területe

c.) Építészeti karaktervédelem területe

Egyes építészeti részletelemek, pl. színezés, ablakforma, díszítés megjelenítendő az újonnan építendő, vagy átépítendő lakóházakon a település teljes területén

**JÓVÁHAGYÁSRA
KERÜLŐ MUNKARÉSZ
KERESZTÉTE**

**II.
TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVE
HELYI ÉPÍTÉSI SZABÁLYZAT**

SZABÁLYZAT
KERESZTÉTE
Önkormányzata Képviselőtestületének
2002./ ..... rendelete

TERVEZET

KERESZTÉTE község Önkormányzatának Képviselő-testülete az 1997. évi LXXVIII. törvény az épített környezet alakításáról és védelméről szóló, illetve annak módosításáról szóló 1999. évi CXV. törvény értelmében kapott felhatalmazása alapján az építés helyi rendjének biztosítása érdekében (a települési önkormányzatnak az országos szabályoknak megfelelően, illetve az azokban megengedett eltérésekkel a település közigazgatási területének felhasználásával és beépítésével, továbbá a környezet természeti, táji és épített értékeinek védelmével kapcsolatos, a telkekhez fűződő sajátos helyi követelményeket, jogokat és kötelezettségeket magába foglalóan) az alábbi önkormányzati rendeletet alkotja meg.

A rendelet hatálya

1.§

- 1.) A rendelet területi hatálya kiterjed KERESZTÉTE teljes közigazgatási területére.
- 2.) A rendelet hatálya alá tartozó területen területet alakítani, épületet és más építményt (a műtárgyakat is ide értve) tervezni, kivitelezni, építeni, felújítani, átalakítani, korszerűsíteni, bővíteni, lebontani, használni, valamint mindezekre hatósági engedélyt adni az általános érvényű előírások mellett csak és kizárólag e rendelet (és a hozzá tartozó szabályozási terv együttes) alkalmazásával szabad.

2. §

- 1.) A beépítésre szánt területre (belterületre) vonatkozó tervlapon jelölt
  - a) Kötelező szabályozási elemek a település egésze szempontjából legfontosabb elemek, ezért azok módosítása csak a szabályozási terv felülvizsgálatával és módosításával történhet.

Kötelező szabályozási elemek:

- a közterület és egyéb területfelhasználási egységek határvonala
- építési határvonal
- az eltérő területfelhasználási egységek határvonalai
- a területfelhasználási kategóriák, a területfelhasználási besorolás, övezeti besorolás
- a legnagyobb beépítettség mértéke
- a megengedett építmény magasság
- a minimális telekméret

- a kötelező beépítési vonal
- a környezetvédelmi előírások
- korlátozások

3. §

1.) A beépítésre szánt területre (belterületre) vonatkozó tervlapon jelölt

a) Kötelező szabályozási elemek megváltoztatása csak a szabályozási terv módosításával történhet.

2.) A beépítésre nem szánt területen (vonatkozó tervlapon jelölt)

a.) A külterületi szabályozás terven kötelező szabályozási elemnek kell tekinteni:

- a szabályozási vonalakat,
- a területfelhasználási egységek határát,
- a területfelhasználási egységeken belüli övezetek határát,
- a területfelhasználási egység, illetve övezet jelét,
- a területfelhasználási egységekben, illetve övezetekben előírt beépíthető legkisebb telek (földrészlet) nagyságát,
- a területfelhasználási egységeken, illetve övezetekben kialakítható legkisebb földrészlet területét,
- a belterület bővítés határát.

b.) Az (a) bekezdésben felsorolt szabályozási elemek csak a szabályozási terv módosításával változtathatók, illetve szüntethetők meg.

3.) A kötelező erejű elemek módosítására vonatkozóan a területrendezési tervek készítéséről, egyeztetéséről, módosításáról és karbantartásáról AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET ALAKÍTÁSÁRÓL ÉS VÉDELMEÉRŐL szóló 1997. évi LXXVIII. sz. törvény és annak módosításáról szóló 1999. évi CXV. tv. rendelkezik.

I. Fejezet

Építési engedélyezés általános szabályai

4. §

1.) Engedélyhez kötött építési munkák

A képviselő-testület az egyes építményekkel, építési munkákkal és építési tevékenységgel kapcsolatos hatósági engedélyezési eljárásokról szóló 46/1997. (XII. 29.) KTM rendelet 9. §-ában meghatározott építési munkák körét bővíti az alábbiak szerint.

1 m-nél kisebb reklámhordozó
védett épületek átfestése, illetve színezése
klímaberendezések épület homlokzatra szerelése esetén

5. §

1.) Az építési engedélykérelmekhez a 46/1997. (XII. 29.) KTM rendelet 12. §-án, illetve 17. §-án túlmenően egyéb mellékleteket nem kell csatolni.

- védett épület esetén a részletes színezési terv
- reklámhordozó, illetve a klímaberendezés vonatkozó terveit

Építési engedélykérelmek elbírálásának szabályai

6. §

- 1.) Az építésügyi hatóság a kérelem elbírálása során vizsgálja mindazon szempontokat, melyeket számára a 46/1997. (XII. 29.) KTM rendelet kötelezően meghatároz.
- 2.) Azokon a területeken, ahol a terület felhasználása vagy az építés minősége (övezete) a szabályozási terven jelöltek szerint megváltozik, építés (és telekalakítás is) csak a változásnak megfelelően engedélyezhető.
- 3.) Azokon a beépítésre szánt területeken, melyeken az építés feltételei (például terület-előkészítés, közművesítés hiánya miatt) nem biztosíthatók, építési engedély nem adható, elvi építési engedély esetében az építési engedély feltételeit a határozatban közölni kell.
- 4.) Épület építése csak olyan telken engedélyezhető, amelynek közterületről, vagy magánútról gépjárművel közvetlenül történő megközelítése biztosított.
- 5.) Minden beépítésre szánt területen az építmények, önálló rendeltetési egységek, területek rendeltetésszerű használatához a 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet 42 §-ban meghatározott mértékű járműtárolót, várakozó (parkoló) helyet és rendszeres teherszállítás esetén rakodóhelyet kell biztosítani.

7. §

A közigazgatási területfelhasználási egységeinek tagozódása

- 1.) A település közigazgatási területe beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területből áll.
- 2.) A beépítésre szánt területek általában a település központi és egyéb belterületéhez, a beépítésre nem szánt területek pedig általában a település külterületéhez tartoznak.
- 3.) A beépítésre szánt terület az alábbi területfelhasználási egységekre (övezetek) tagozódik:
  - a.) falusias lakóterületek
  - b.) településközpont vegyes terület
  - c.) különleges terület
- 4.) A beépítésre nem szánt terület a következő területfelhasználási egységekre tagozódik:

- a.) közlekedési és közműterület,
- b.) zöldterület
- c.) erdőterület
- e.) mezőgazdasági rendeltetésű terület
- f.) egyéb rendeltetésű terület

8. §

A belterületi határ módosítása

- 1.) A belterületi határ módosításáról és kitzzéséről a belterületi szabályozási terv alapján kell gondoskodni, az érvényben lévő és vonatkozó rendeletekben utasításokban foglaltak figyelembe vételével.
- 2.) A belterületbe kerülő területek rendeltetését, övezeti besorolását a belterületi szabályozási terv tartalmazza, határozza meg. A belterületbe vonandó területek bevonása a konkrét építési igények szerint, szakaszosan is végrehajtható. A belterületbe vonásról az ingatlan tulajdonosának kell gondoskodnia.
- 3.) Belterületbe vonandó területek (a külterületi településszerkezeti terv szerinti lehatárolással) a tartalék lakó és a kereskedelmi, szolgáltató gazdasági területek.

II. Fejezet

A környezet védelmére vonatkozó előírások

9. §

- 1.) A környezet védelméről szóló 1995. évi XIII. törvény alapján a helyi környezetvédelmi programot el kell készíteni.
- 2.) A környezetvédelem részletes előírásait az Önkormányzat környezetvédelmi rendeletében kell szabályozni.

a.) Levegőtisztaság védelem:

Levegőtisztaság védelmi szempontból a 21/2001.(II. 14.) Korm rendelet, továbbá e jogszabály utasításainak (10/2001.8IV.19.) KöM rendelet és a 14/2001. (V.9.) KöM-EüM-FVM együttes rendelet , valamint a 17/2001. (VIII. 31) KöM rendelet előírásainak megfelelően a levegőminőségi határértékek biztosítandók. E szerint levegőminőségi övezeteket kell kialakítani. A település belterülete az általános levegőminőségi övezetbe fog tartozni, a TERVEZETT CSEREHÁTI TÁJVÉDELMI KÖRZET területe pedig az ökológiailag érzékeny területi kategóriába kerül besorolásra.

A légszennyezettségi egészségügyi határértékeket a 14/2001 (V.) KöM-EüM-FVM együttes rendelet 1. számú melléklete tartalmazza.

A területen kizárólag olyan tevékenység folytatható, és olyan építmények helyezhetők el, amelyek légszennyezési anyagkibocsátása a – légszennye-zettségre gyakorolt hatása kielégíti - az adott terület besorolási kategóriájára vonatkozó követelményeket teljesíti, környezetveszélyeztetést nem okoz.

Lakó és intézményterületen csak olyan szolgáltató ipari és kereskedelmi kisvállalkozás kaphat működési engedélyt, amely szükség szerint az érintett hatóságok véleményével is alá van támasztva.

- Valamennyi országos rendeletben szabályozott tevékenységi kör megvalósítása előtt környezeti hatástanulmány készítendő a 152/1995. (XII. 12.) Korm. sz. rendelet alapján.
- A környezeti hatástanulmányok alapján további részletes hatásvizsgálatok készítése rendelhető el, amennyiben a környezetállapot veszélyeztetettsége és a megelőzés vagy kárelhárítás lehetséges módozatai nem kellően tisztázottak.

A környezet védelméről szóló 1995 évi LIII. tv. és az azt módosító 2000. évi CXXIX törvény valamint a 120/2001. (VI. 30.) Korm. rendelettel módosított 21/2001. (II. 14.) Korm. rendelet 11. § és 23. § (3) és (4) pontjainak előírásai alapján, illetve a 2000 évi CXXIX törvény 1. § b.) pontja alapján az avar és kerti hulladék égetését külön önkormányzat által szabályozott módon lehet elvégezni.

Szagos, bűzös tevékenység a település beépített területétől 1000 m távolságban folytatható. Ettől eltérni technológiai korszerűsítés és egyedi hatósági elbírálás által lehetséges.

Az állattartást az Önkormányzat állattartási rendeletében kell részletesen szabályozni.

b.) Zajvédelem:

Zajvédelmi szempontból a 8 /2002. (III. 22.) KöM-EüM előírásai szerinti határértékek alapján

Üzemi létesítményektől származó zaj terhelési határértékei zajtól védendő területeken

nappal (6-22 óra) 50 dB
éjjel (22-6 óra) 40 dB

Építőipari kivitelezési tevékenységből származó zaj terhelési határértékei zajtól védendő területeken

1 hónapnál kevesebb időtartam

nappal (6-22 óra) 65 dB
éjjel (22-6 óra) 50 dB

1 hónap fölött 1 évig
nappal (6-22 óra) 60 dB
éjjel (22-6 óra) 45 dB

1 év fölött
nappal (6-22 óra) 55 dB
éjjel (22-6 óra) 40 dB

A közlekedésből származó zaj terhelési határértékei zajtól védendő területeken

Autóút mellett
nappal (6-22 óra) 65 dB
éjjel (22-6 óra) 55 dB

Gyűjtőút mellett
nappal (6-22 óra) 60 dB
éjjel (22-6 óra) 50 dB

A zaj- és rezgés elleni védelem érdekében bármely zajt kibocsátó létesítmény csak abban az esetben üzemeltethető, illetve bármely tevékenység csak abban az esetben folytatható, ha az általa kibocsátott zaj mértéke környezetében a vonatkozó rendelet szerinti határértéket nem haladja meg.

A rezgésvédelemre vonatkozóan szintén ezen rendelet határértékei a mérvadóak.

A hangosító berendezéseket zajvédelmi szempontból, illetve valamennyi szolgáltatói tevékenységgel összefüggő zajkibocsátó forrást a helyi önkormányzattal is engedélyeztetni kell.

c.) Vízvédelem:

Az élővizek, csatornák vízminőség védelme érdekében tisztítatlan kommunális és technológiai eredetű szennyvíz nem vezethető élővízfolyásba. Tisztított szennyvizet is csak a vízbázis-védelmi előírások betartásával, hatósági engedély birtokában kerülhetnek a befogadóba.

A felszíni vízfolyások vízminőségének javítását a vízgyűjtők rendezését és a szennyezőforrások felszámolására készítendő ökológiai állapotfelmérő tanulmányterv, környezeti hatásvizsgálat és intézkedési terv határozza meg.

A felszíni vízfolyások mederrendezésével a természetes vízparti vegetációt, vagyis a természetes élőhelyek védelmét a tervezés, a kivitelezés során egyaránt biztosítani kell.

A település „B” érzékeny területek, intézkedési szennyezettségi határértéke
C_i=C₂

Vízügyi előírások

Telekalakításhoz, illetve építési engedélyek nem adhatók a patak partéltől számított 6 m-es parti sávjában. Ezen parti sávon ideiglenes építményeket, kerítéseket sem szabad elhelyezni.

d.) Földvédelem, tájvédelem:

Az 1994. évi LV. Törvényben foglaltakat be kell tartani. Termőföld művelési ágból történő kivonás esetén földvédelmi járulékot kell fizetni. Belterületen szántó művelési ágként nyilvántartott területeken 1 ha-nál nagyobb területek más célú hasznosítása szintén földvédelmi járulék köteles. Belterületen 1 ha-nál kisebb terület kivett területnek minősül.

A felhagyott bányaterületek és roncsolt felület rekultivációjáról gondoskodni kell az 1993. évi XLVIII. törvény alapján. A Természeti Területek védelmére a Kormányhatározat hatálybalépése után az ANP előírása érvényes.

A roncsolt felület rekultivációjáról gondoskodni kell az 1993. évi XLVIII. törvény alapján.

A beépítésre szánt területeken, valamint a tereprendezéssel, vízrendezéssel érintett részeken a humuszos termőréteg megmentéséről gondoskodni kell.

A humuszos termőréteget az építési munkák megkezdésekor le kell szedni és külön depóniába kell helyezni. Az építés befejezése után a deponált humuszos termőréteget az építménnyel igénybe vett csatlakozó terület talajára el kell teríteni.

A csapadékvíz elvezetéséről úgy kell gondoskodni, hogy a környező termőföldeken belvizet, pangóvizet ne okozhasson.

A kivitelezés és üzemeltetés során biztosítani kell, hogy a káros környezeti hatások a csatlakozó termőföld minőségében kárt ne okozzanak.

e.) Hulladékelhelyezés:

A (2) bekezdés szerinti rendeletalkotás során kezdeményezni kell a keletkezett veszélyes hulladékok az üzemi területen történő minimális ideig való tárolásait azzal, hogy azt az arra kijelölt, vagy átmeneti tárolóba kell szállítani.

A veszélyes hulladékszállítását és kezeléséről a 102/1996. (VII. 12.) Korm. számú rendelkezik, az elhullott állati tetemek ártalmatlanításánál pedig figyelembe kell venni a 41/1997. (V. 28.) FM rendelettel közzétett Állategészségügyi Szabályzást.

A kommunális eredetű hulladékok szelektív gyűjtéséről a 2000. LXIII. tv. alapján gondoskodni kell.

f.) Környezetbiztonság

A műszaki biztonság betartásának érdekében az alábbi rendelkezések betartandók:

29/1960. (VI. 7.) Korm. rendelet, ill. 2/1971. (IV. 28.) NIM rendelet alá tartozó nyomásfokozó berendezés

1994. évi XLVIII. tv ill.34/1995. (IV. 5.) Korm. rendelet és az 1/1967. (IV. 28) NIM rendelet alá tartozó villamosvezeték.

11/1994. (III. 25.) IKM rendelet hatálya alá tartozó tartály és cseppfolyós üzemanyag töltőállomás

1994. évi XLI. tv ill.1/1977. (IV. 6.) NIM rendelet hatálya alá tartozó gáz-, vagy olaj berendezés

6/1993.(V. 12.) IKM rendelet hatálya alá tartozó gázüzemű jármű üzemanyagellátó berendezés.

10. §

Az épített környezet védelme (kiterjed a településre, az egyedi építményekre és műszaki létesítményekre) célja, hogy az ember egészségét védje, a jövő nemzedékek életfeltételeit javítsa és ennek érdekében alapvető szabályokat állapítson meg

- 1.) Biztosítani kell az épített környezetben élők (tartózkodók) egészségének védelmét, életfeltételeik folyamatos javítását, törekedni kell (el kell érni) a különböző tevékenységek káros hatásainak megszüntetésére vagy a hatályos előírások szerinti visszavonására.
- 2.) Fejlesztéseknél, beavatkozásoknál meg kell követelni a funkciókból adódó védőtávolságokat és a szükséges védőterület-kialakításokat.
- 3.) A szabályozási terven meghatározott zöldterületek, védőerdők kialakításáról és fenntartásáról folyamatosan gondoskodni kell.

A 33/2000 (III.17.) Korm. rendelet „. számú melléklete szerint a község a „B” (érzékeny) kategóriába sorolható, intézkedési szennyezettségi határérték $C_i=C_2$.

III. Fejezet

BEÉPÍTÉSRE SZÁNT TERÜLETEK

Az egyes területfelhasználási egységekre vonatkozó előírások

Lakóterületek általános előírásai

11. §

- 1.) A területen fő funkcióként elsősorban lakóépületek helyezhetők el, valamint
  - termelő kertgazdasági építmény,
  - a terület ellátását szolgáló üzleti, kereskedelmi, vendéglátó épület, 500 m²
  - beépített szintterületig
  - kézműipari építmény, 500 m² beépített szintterületig
  - igazgatási, egyházi, művelődési és nevelési-oktatási, egészségügyi, szociális épület, 500 m² beépített szintterületig
  - szolgáltató és szállás épületek 500 m² beépített szintterületig
  - sportlétesítmény
  - üzemanyagtöltő kivételesen sem helyezhető el
  - nem zavaró hatású egyéb üzleti építmény
- 2.) Kiegészítő mellékfunkciónál az alábbi előírásokat kell figyelembe venni:
  - Ha a főfunkcióval egybeépülve egy tömeget képez, a homlokzat és tetőgerinc magasságra vonatkozó előírásokat kell betartani, de a főfunkció homlokzatmagasságát nem lépheti túl.
  - Különálló kiegészítő mellékfunkció építmény-magassága 3,5 m lehet.
- 3.) Az (építmények elhelyezése) építési hely feleljen meg:
  - a lakóterületre vonatkozó jelen előírásoknak,
  - a lakóterületre vonatkozó zaj és rezgésvédelmi előírásoknak,
  - a levegőminőségi előírásoknak,
  - működésük a közízlést, közrendet nem sértheti,
  - az ellátó rendszerek igénybevételével azok működésében zavart nem okozhat.
- 4.) A beépítési mód általában oldalhatáron álló, de amennyiben a telekméret indokolttá, illetve szükségessé teszi, szabadonálló beépítési mód is engedélyezhető lakótömböknél, főként a sarkok beépítésével, vagy szórványosan.
- 5.) Ha a már kialakult telkek valamelyike a táblázatban feltüntetett telekméreteket, telekterületeket sem éri el, egyedi elbírálással kell vizsgálni a beépíthetőséget, melynek főbb szempontjai: benapozás, tűzvédelme, környezet és egészségvédelem. Állattartó épület ez esetben csak akkor helyezhető el, ha az övezeti előírás nem zárja ki az előírt védőtávolság betartását.
- 6.) Egy lakótelken több főfunkció építménye (főépület) nem építhető.

- 7.) Különálló kiszolgáló melléképítmény elhelyezésének szabályai:
- Az épületek közötti távolság betartandó,
  - Oldalhatáron álló beépítés esetén állattartó melléképítményt feltétlenül, egyéb építményt általában a hátsó kertben a főfunkció építménye mögött kell elhelyezni arra a telekhatárra, ahol a főfunkció építménye áll. Ettől eltérni csak indokolt esetben lehet, ha a főfunkció építménye nem közvetlenül a telekhatárra került.
  - Ha a telek már meglévő beépítettsége miatt ez nem lehetséges, - úgy hogy a főfunkció létesítményével szemben lévő telekhatártól az épületek között előírt távolság betartható legyen, illetve
  - Szabadonálló beépítésnél az építmény mögött a hátsó kertben, a szomszédos telken lévő épületek közt előírt legkisebb távolság betartásával lehetséges.
  - A telekhatártól való távolsága azonban nem lehet kisebb ennek 3 m-rel csökkentett mérete.
- 8.) A kiskereskedelmi, üzlet, pavilon, környezetet nem zavaró kisipari szolgáltató építmény eseti elbírálással, a faluképi szempontok figyelembevétele mellett az előkertben is elhelyezhető, ha a szomszédos telkeken lévő épületek között előírt legkisebb távolságok betarthatók.
- 9.) Állattartó építmény utcafrontra, előkertbe nem épülhet. Állattartó kiegészítő funkciójú melléklétesítmények esetén az alábbi védőtávolságokat is be kell tartani.
- Kis haszonállat ólja és ketrece lakóépülettől legalább 6,0 m
  - Haszonállat ólja lakóépülettől 10,0 m, kifutója 12,0 m
  - Trágya és trágyalétároló legalább 12,0 m-re legyen.
- 10.) Kisüzemi állattartás létesítményei csak környezetvédelmi és közegészségügyi előírások alapján a falusias lakóövezet telkein lehetséges.
- 11.) Nagyüzemi állattartás létesítményei belterületen nem helyezhetők el.
- 12.) A helyi értékvédelemre kijelölt területen a lakóépület tetőfedése pikkelyszerű, vagy kerámia anyagú (lehetőleg) cserép kerüljön. A harsány színű (zöld, kék) tetőfedő anyag alkalmazása nem engedhető meg.
- 13.) Az övezetekre vonatkozó általános követelményeket az egyes övezetekhez csatolt táblázatok tartalmazzák.
- 14.) Az egyes övezetekben a táblázatokban feltüntetetteknél kisebb méretű telkek beépíthetőségét egyedileg kell elbírálni.

Kialakult állapot

12. §

- 1.) A telekalakítás szempontjából kialakult állapot esetén új telket alakítani:
  - a) kialakult tömbben: akkor szabad, ha az újabb telkek területe eléri az övezetben előírt legkisebb telekméretet / vagy a telektömbben kialakult és beépített telkek területének átlagos méretét.
  - b) tömbelső feltárás esetén: akkor szabad, ha az újabb telkek területe eléri a telek előírt legkisebb területét. Ebben az esetben a visszamaradó (illetve beépített) telek területe el kell, hogy érje az övezeti előírásoknak megfelelően beépíthető legkisebb telekterületet.
  - c) kialakult telekméret alatt a ténylegesen meglévő telekméret értendő. A telek megosztására csak a tömbben kialakult átlagos telekterületnek megfelelően kerülhet sor. A háromnál több telket tartalmazó tömb esetében az átlagos telekterület számítása során a legkisebb és a legnagyobb telekterületet figyelmen kívül kell hagyni.

- 2.) A kialakult telektömbben az épületek elhelyezésének módját az épület építési helyén belüli elhelyezésének módját a vonatkozó előírások és az illeszkedés szabályai szerint kell meghatározni.
  - a) az előkert mérete a kialakult állapothoz igazodó kell, hogy legyen a tömb épített utcaszakaszán, de legalább az övezet területén.
  - b) az oldalkert mérete el kell hogy érje a min. 4 m-t, (de ez esetben a max. építmény magasság 4,0 m lehet.)
  - c) a hátsókert mérete el kell, hogy érje a min. 4 m-t, (de ez esetben a max. építmény magasság 4,0 m lehet)
  - d) Az övezetben előírt, vagy az övezetben kialakult legkisebb telekmélységet kétszeresen meghaladó mélységű telek esetében az építési hely mélysége nem haladhatja meg a 40 m-t.
    - sem az övezetre előírt telekmélységet,
    - sem az övezetben kialakult telekmélységnek a megengedett építménymagasság mértékével csökkentett értéke.
  - e) Az övezetben előírt, vagy az övezetben kialakult legkisebb telekmélységet kétszeresen meghaladó mélységű telek esetében az épület mélysége sem haladhatja meg
    - sem az övezetre előírt telekmélységnek a megengedett építménymagasság értékével csökkentett értékét
    - sem az övezetben kialakult telekmélységnek a megengedett építménymagasság mértékével csökkentett értékét.
    - sem a 20,0 m-es telekmélységet.

- 3.) Az illeszkedés általános szabályai
  - a) A szabályozási terven a "településszerkezeti védelem" jelű területen a tömbökben általában oldal és szabadonálló beépítések alakultak ki. Az övezeti előírások keretei között új épület elhelyezése esetén - a kialakult utcakép védelme érdekében a jellegzetes beépítés miatt az oldalkert mérete nyílás nélküli homlokzat kialakításával 4,0 m-re csökkenthető, de ez esetben az építmény magassága nem haladhatja meg a 4,5 m-t.

4.) Az építési vonal a kialakult telektömb

- a. foghíj és saroktelek esetében illeszkedjék a csatlakozó szomszédos telek beépítésének utcai (közterület) beépítési vonalaihoz, kivéve, ha egyéb előírás ettől eltérő előírást ír elő.
- b. ha a közbenső telek egyik csatlakozó szomszédos telke beépítetlen, illeszkedjék legalább két szomszédos beépített telek, illetve az érintett utcaszakasz beépítésének utcai (közterületi) építési vonalaihoz - kivéve, ha egyéb előírás ettől eltérő beépítést ír elő.

5.) A kialakult telektömbben a legnagyobb építmény, illetve építménymagasság foghíj esetében nem haladhatja meg

- sem a csatlakozó szomszédos épület magasságát
- sem az érintett utcaszakasz súlyozott - a beépített telkeken álló épületek figyelembevételével számított –utcaképi átlagos homlokzatmagasságot.

saroktelek esetében (vagy ha a közbenső telek egyik szomszédos telke beépítetlen) nem haladhatja meg

- sem a csatlakozó szomszédos épületek legnagyobb magasságát,
- sem az érintett utcaszakasz átlagos homlokzatmagasságát,

6.) Új magastető létesítése, magastető átalakítása esetén a tetőzet magassága - általában - ne nyúljon az utcavonalon, vagy az épület közvetlen környezetében álló épületek gerincvonala fölé.

- a) szabadonálló beépítés esetén az új magastető hajlásszöge - megközelítőleg - legyen azonos az épület közvetlen környezetében álló épület(ek) tetősíkjának lejtőszögével. Ahol a szomszédos épület(ek) tetősíkjának hajlásszöge kisebb, mint 35 fok, vagy nagyobb, mint 45 fok, ott a meglévő épület(ek)hez kell alkalmazkodni.
- b) félig (hézagosan) zárt sorú beépítés esetén a magastető tömege csökkentse a csatlakozó épületek takaratlan tűzfalait és a tetősík(ok) hajlásszöge - megközelítőleg legyen azonos, a takarandó tűzfal(ak) oromvonalának hajlásszögével. Ott, ahol a csatlakozó szomszédos épületek oromvonalának hajlásszöge kisebb, mint 35 fok, vagy nagyobb mint 45 fok, a csatlakozás módját esetileg kell meghatározni a szomszédos épületekhez illeszkedve.

A lakóterület övezetei **Lf-II építési övezet**

13. §

1.) Az övezetbe azok a lakótömbök tartoznak, amelyekben a telkek túlnyomó többsége megfelel az I. táblázatban előírtaknak.

- a) a lakóépület legfeljebb két lakásos lehet, de legfeljebb két rendeltetési egység helyezhető el egy épület tömegben történő megjelenítéssel
- b) az övezetben zárt sorú beépítés (hézagosan zárt sorú beépítés) nem megengedhető.
- c) a főfunkció építménye nem lehet alacsonyabb a mellékfunkció építménynél
- d) amennyiben a kialakult telekméret nem éri el az 800 m²-t, akkor a rendeltetési egységek számát csökkenteni, vagy melléképítmények építését korlátozni kell (amennyiben a szükséges védőtávolságok nem tarthatók be).

I.TÁBLÁZAT Lf-II

Az építési telek						
Beépítési mód	Övezeti jele	Legkisebb területe	Legkisebb szélesség	Legkisebb mélysége	Legnagyobb beépítettség	Építmény-max. magassága
		m ²	m	m	%	m
Oldalhatáron álló	Lf-II O	800	16	40	30	4,0
Szabadon álló	Lf-II SZ	800	16	40	30	4,0

Szabadonálló beépítés elsősorban saroktelken alakítható ki.

Egyéb előírások:

- legkisebb zöldfelület 40 %
- terepszint alatti létesítmény : zárt rendszerű szigetelt szennyvíztároló vagy, trágyalé tároló építmény
- süllyesztett garázs építése nem ajánlott, indokolt esetben talajmechanikai szakvélemény alapján terv készítendő az építés alatti víztelenítésre, valamint az épület víz ellen védelmére vonatkozóan
- környezetvédelmi besorolások
 levegőminőség: általános levegőtisztaságvédelmi övezet
 zajvédelmi és rezgésvédelmi besorolás falusias lakóterület
- Közművesítés: részleges
 A szennyvizek szikkasztása átmenetileg sem engedhető meg. A szennyvíz csatornahálózat kiépítése után a hálózatra való rákötés kötelező.

Lf-I építési övezet**14. §**

- 1.) Az övezetbe azok a lakótömbök tartoznak, amelyekben a telkek túlnyomó többsége megfelel az II. táblázatban előírtaknak.
  - a) a lakóépület legfeljebb két lakásos lehet, de legfeljebb két rendeltetési egység helyezhető el egy épület tömegben történő megjelenítéssel.
  - b) az övezetben félig zárt sorú beépítés megengedhető
  - c) a főfunkció építménye nem lehet alacsonyabb a mellékfunkció építménynél
  - d) amennyiben a kialakult telekméret nem éri el a 550 m²-t, akkor a rendeltetési egységek számát csökkenteni, vagy melléképítmények építését korlátozni kell (amennyiben a szükséges védőtávolságok nem tarthatók be).

II. TÁBLÁZAT Lf-I

Az építési telek						
Beépítési mód	Övezeti jele	Legkisebb terület	Legkisebb szélesség	Legkisebb mélysége	Legnagyobb beépítettség	Építmény max. magassága
		m ²	m	m	%	m
Oldalhatáron álló	Lf-I O	550	16	30	30	4,0
Szabadon álló	Lf-I SZ	550	16	30	30	4,0

Szabadonálló beépítés elsősorban saroktelken alakítható ki.

Egyéb előírások:

- legkisebb zöldfelület 40 %
- terepszint alatti létesítmény : zárt rendszerű szigetelt szennyvíztároló vagy, trágyalé tároló építmény
- süllyesztett garázs építése nem ajánlott, indokolt esetben talajmechanikai szakvélemény alapján terv készítendő az építés alatti víztelenítésre, valamint az épület víz ellen védelmére vonatkozóan
- környezetvédelmi besorolások
levegőminőség: általános levegőtisztaságvédelmi övezet
zajvédelmi és rezgésvédelmi besorolás falusias lakóterület
- Közművesítés: részleges
A szennyvizek szikkasztása átmenetileg sem engedhető meg. A szennyvíz csatornahálózat kiépítése után a hálózatra való rákötés kötelező.

Vegyes terület

15. §

- 1.) A vegyes terület lakó, kereskedelmi, szolgáltató és a települési infrastruktúra alapfokú ellátást biztosító intézményrendszerének elhelyezésére szolgál.
- 2.) A vegyes terület lehet
  - a.) településközpont vegyes terület

Településközpont vegyes terület Általános előírásai

16. §

- 1.) A településközpont vegyes terület több önálló rendeltetési egységet magába foglaló, lakó és olyan helyi települési szintű igazgatási, kereskedelmi, szolgáltató,

vendéglátó, szálláshely szolgáltató, egyházi, oktatási, egészségügyi, szociális épületek, valamint sportlétesítmények elhelyezésére szolgál, amelyek alapvetően nincsenek zavaró hatással a lakófunkcióra.

- 2.) A településközpont vegyes területen elhelyezhető:
- lakóépület
  - igazgatási épület
  - kereskedelmi, szolgáltató, vendéglátó, szálláshely szolgáltató épület
  - egyéb közösségi szórakoztató épület
  - egyházi, oktatási, egészségügyi, szociális épület sportépítmény
  - üzemanyagtöltő; kivételesen elhelyezhető max. 2 kútállásig. (Vt-1 es területen)
- 3.) A településközpont vegyes területen az OTÉK 31. § (2) bekezdésben előírtak figyelembevételével kivételesen elhelyezhető.
- Nem zavaró hatású egyéb gazdasági építmény
  - Termelő kertészeti építmény
- 4.) A településközpont vegyes területen nem helyezhető el önálló parkolóterület és garázs a 3,5 t önsúlynál nehezebb tehergépjárművek és az ilyeneket szállító járművek számára.

A településközpont vegyes terület, dominánsan lakóépületek elhelyezésére szolgáló kis telkes alövezet
Vt1

17. §

- 1.) A terület építési övezeteinek legfontosabb előírásai:
A területen sport létesítmény 1 ha terület nagyságig elhelyezhető
Üzemanyag töltő kivételesen 2 kútállásig helyezhető el.

III. TÁBLÁZAT

Övezeti jel	Min. kial. Telekterület m ²	Min. kial. Telekszélesség g M	Legnagyobb beépítettség %	Max. építm. Magasság M
Vt1 O(SZ)	800*	16	30	4,5

O oldalhatáron álló

SZ szabadonálló beépítési mód

K a kialakult telekméretek

Hézagosan (félíg zárt sorú) zárt sorú beépítés nem engedhető meg.

- 2.) A kialakult beépítésű területeken az új és az átépülő házak esetében az utcaképbe illesztést az engedélyezési terv készítésekor a szomszédos 3-3

- épületet feltüntető, legalább 1:200 m.a. utcakép készítésével kell bemutatni. hézagosan zárt sorú (félig zárt sorú) beépítés megengedhető.
- 3.) Közterület felőli telekhatáron maximum 1,4 m magas, áttört kerítés létesítése engedélyezhető.
  - 4.) Az intézményekhez az OTÉK szerinti, előírt gépjármű várakozóhelyeket telken belül kell biztosítani.
  - 5.) Meglévő, kialakult, 10-14 m közötti szélességű lakótelkek beépítése, illetve azokon lévő épületek átépítése engedélyezhető. A kialakult beépítésre való tekintettel az oldalkert minimális mérete a 14 m-nél kisebb szélességű telkek esetében 4 m-re csökkenthető. Az övezetben az elhelyezhető építmények legnagyobb építmény magassága 4,0 m lehet
  - 6.) Nyúlványos (nyeles) telkek kialakítása nem engedélyezhető.
  - 7.) A minimális teleknagyságot intézmények elhelyezésénél az ágazati szabványok és a technológiai tervek szabják meg. (ld. oktatási intézmények minimális telke)

Szabadonálló beépítés elsősorban saroktelken alakítható ki.

Egyéb előírások:

- legkisebb zöldfelület 20 %
- terepszint alatti létesítmény (nem ajánlott, indokolt esetben talajmechanikai szakvélemény alapján terv készítendő az építés alatti víztelenítésre, valamint az épület víz ellen védelmének biztosítására vonatkozóan)
- környezetvédelmi besorolások
 levegőminőség: védett I.
 zajvédelmi: lakóterület és intézményterület laza beépítés
 rezgésvédelem: 20 m/s² határérték
 lakóház alapozás talajmechanikai szakvélemény előírásai alapján ajánlott
- Közművesítés: részleges
 A szennyvizek szikkasztása átmenetileg sem engedhető meg. A szennyvíz csatornahálózat kiépítése után a hálózatra való rákötés kötelező.

Különleges területek

18. §

- 1.) A különleges területbe azok a területek tartoznak, amelyek a rajtuk elhelyezendő építmények különlegessége miatt (helyhez kötöttek, jelentős hatást gyakorolnak a környezetükre, vagy a környezetük megengedett külső hatásaitól is védelmet igényelnek), a települési infrastruktúra jelentős intézményei.
- 2.) A különleges területek területfelhasználási mód szerinti tagozódása:
 Különleges területnek minősülnek az alábbi létesítmények elhelyezésére kijelölt területek:
  - a.) temető KÜ(T)
  - b.) camping KÜ(C)

IV. TÁBLA

Az építési övezet funkcionális besorolása					
Az építési telek					
Övezeti jele	Funkcionális besorolás	Beépítési mód	Legkisebb terület m ²	Legnagyobb beépítettség %	Építménymagasság legkisebb-legnagyobb értéke m
K –(T)	Működő temető	Csak kiszolgáló épület(SZ)	K 1000*	5	(K)3,5
K (sp)	Sporttelep	SZ	1000	5	(K)3,5

1. K* kialakult telekállapot, illetve Szabályozási terven jelölt területi határok
2. A kialakult telekméretektől kisebb telek nem alakítható ki, kivéve ha a szabályozási terv ezt lehetővé teszi.

IV. FEJEZET**BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLETEK****A közlekedési területek általános előírásai****19. §**

- 1.) Az övezet az országos és helyi közutak, a kerékpárutak, a gépjármű várakozó helyek (parkolók) – a közterületnek nem minősülő telken megvalósuló kivételével -, a járdák és gyalogutak, mindezek csomópontjai, vízvezetési rendszere és környezetvédelmi létesítményei, továbbá a közművek és a hírközlés építményeinek elhelyezésére szolgál. A közutak elhelyezése céljából a településszerkezeti terven ábrázoltaknak megfelelően útkategóriáktól függően, legalább a következő szélességű építési területet kell biztosítani:

Országos mellékutak esetén	22 m
Helyi gyűjtőutak esetén	16 m
Külterületi fő dűlőutak esetén	12 m
Kiszolgáló utak esetén	10 m
Kerékpárút esetén	3 m

- 2.) A közlekedési területen elhelyezhető a közlekedés kiszolgálói:
  - Közlekedési létesítmények
  - Közművek és hírközlési létesítmények
- 3.) Az országos közutakat érintő új csomópontok vagy útcsatlakozások tervezésekor figyelembe kell venni az UT-2-1. 115-1994. számú útcsatlakozások ideiglenes műszaki előírásaiban foglaltakat.

- 4.) Figyelembe kell venni továbbá az 1988. I. törvény, illetve ennek végrehajtásáról szóló 30/1988. (IV.21.) MT rendeletet
- az utak forgalomszabályozásáról és a közúti jelzésekről szóló 20/1984. (XII.01.) KM sz. rendeletet
  - a közutak igazgatásáról szóló 19/1994. (V. 21.) KHVM rendeletet.

Közműlétesítmények, közműellátás

20. §

- 1.) A közműhálózatok és közműlétesítmények elhelyezésénél az OTÉK előírásait, valamint a megfelelő ágazati szabványokat és előírásokat be kell tartani.
- 2.) A közműlétesítmények ágazati előírások szerinti védőtávolságon belül mindennemű tevékenység csak az illetékes üzemeltető hozzájárulása esetén engedhető meg.
- 3.) Új közművezeték létesítésekor és egyéb építési tevékenység (útépítés, építmény, épület-, műtárgyépítés, stb.) esetén a kivitelezés során a meglévő közművezetékek nyomvonalával, vagy közműlétesítmény telepítési helyével ütköző meglévő közművezetékek, vagy közműlétesítmények kiváltását, vagy szabványos keresztezési ágazati előírások szerint kell kivitelezni.
- 4.) A meglévő közművek egyéb építési tevékenység miatt szükségessé váló kiváltásokat, vagy szabványos keresztezés kiépítésekor azoknak – szükség esetén – egyidejű rekonstrukciójáról is gondoskodni kell.
- 5.) Épületek építésére engedély csak az övezeti előírásoknak megfelelő közművesítés biztosítása esetén adható.
- 6.) A közlekedésfejlesztést, a területfejlesztést a közmű ágazati fejlesztési tervekkel egyeztetni kell a célszerű kivitelezés érdekében.
- 7.) A közművezetékek telepítésénél (átépítéskor és új vezeték létesítésekor) a gazdaságos területhasználatra figyelmet kell fordítani. Utak alatt a közművek elrendezésénél mindig a távlati összes közmű elhelyezési lehetőségét kell figyelembe venni. A csak távlatban várható közmű számára is a legkedvezőbb nyomvonal fektetési helyet szabadon kell hagyni, nem szabad eléépíteni.
- 8.) Közművezeték, járulékos közműlétesítmények elhelyezésénél az esztétikai követelmények betartására is figyelemmel kell lenni.
- 9.) Mindennemű építési tevékenységnél a meglévő és megmaradó közművezetékek, vagy közműlétesítmények védelméről gondoskodni kell.

- 10.) Útépítésnél, útrekonstrukciónál a tervezett közművek egyidejű kiépítéséről illetve a meglévő közművek szükséges egyidejű rekonstrukciójáról gondoskodni kell.
- 11.) Szennyvízkezelés, csapadékvíz elvezetés
- a.) A talaj, a talajvíz és a rétegvizek védelme érdekében a szennyvizek szikkasztása még átmenetileg sem engedélyezhető.
  - b.) A csatornázatlan területeken a szennyvízcsatorna hálózat megépítéséig átmeneti közműpótló berendezésként – szigorúan ellenőrzötten kivitelezett – zárt szennyvíztározó medencék létesítése engedélyezhető. A zárt szennyvíztározó medencékből az összegyűjtött szennyvizet a kijelölt szennyvízleürítő helyre kell szállítani.
  - c.) A nyílt árkokra való esetleges szennyvízrákötéseket, valamint a felhagyott kutakba történő szennyvízbekötéseket meg kell szüntetni.
  - d.) A gazdasági területen keletkező ipari szennyvizeket a telken belül kell előtisztítani (olaj-, zsír-, hordalékfogó, stb.). A szennyvizet csak a hatóságok által előírt mértékű előtisztítás után szabad a közcsatornába bevezetni.
  - e.) A VIZIG kezelésében lévő vízfolyások, vízfelületek partéleitől 6-6 m, a társulati kezelésű vízfolyások partéleitől 6-6, az önkormányzati kezelésben lévő vízfolyások, vízfelületek partéleitől 2-2 m, a nyílt árkok mentén legalább az egyik oldalán min. 2 m, a másik oldalán min. 1 m szélességű sáv karbantartás számára szabadon hagyandó.
  - f.) A magasabban fekvő területekről lefolyó csapadékvizek ellen a beépített területeket övárkok létesítésével kell megvédeni. Az övárkok belterületi nyílt árkokba csatlakozása előtt hordalékfogók telepítése szükséges.
- 12.) Villamosenergia ellátás
- a.) A középvezetékű 20 kV-os oszlopra fektetve épített villamoshálózatok előírások, az MSZ 151. sz. szabvány szerinti rögzített biztonsági övezetét szabadon kell hagyni. A 20 kV-os vezeték védőtávolsága külterületen 5-5 m, belterületen 2,5-2,5 m a szélső szálaiktól. A szélső szálak távolsága 3 m.
  - b.) A villamosenergia elosztó hálózatok föld feletti elhelyezése egyelőre területgazdálkodási szempontból fennmarad, az utcabútorozási és utcafásítási lehetőség biztosítása érdekében a hálózatokat közös oszlopsorra kell elhelyezni, lehetőleg a közvilágítási lámpatesteket tartó oszlopokra. Hosszabb távon a villamosenergia közép- és kiefeszültségű, valamint a közvilágítási hálózatokat lehetőleg földkábelbe fektetve kell építeni.
- 13.) Gázellátás
- a.) Az érvényes előírások szerint a földgázvezeték biztonsági övezete a földgázvezeték falsíkjától nagyközépnomású vezeték esetén 9-9 m. A középnomású vezeték biztonsági övezete az átmérőtől függően jobbra-balra 3-5 m közötti, a kisnyomású vezetéké 3-3 m.
  - b.) Középnomású földgázellátású területeken telkenként egyedi nyomásszabályozókat kell elhelyezni. A tervezett gáznyomás szabályozók az épületek utcai homlokzatára nem helyezhetők el. A berendezés a telkek előkertjeiben, udvarán, vagy az épület alárendeltebb homlokzatára szerelhetőek.
- 14.) Távközlés

- a.) A távközlési hálózatot létesítéskor illetve rekonstrukciójakor szükséges földkábelbe illetve alépítménybe helyezve föld alatt vezetve építeni.
- b.) A föld feletti vezetés fennmaradásáig, területgazdálkodási okokból, valamint az utca fásítási és utcabútorozási lehetőségének a biztosítására a 0,4 kV-os, a közvilágítási és a távközlési szabadvezetékét közös oszlopsoron kell vezetni.
- c.) A mobiltelefon-szolgáltatók antenna tornyait belterületen nem lehet elhelyezni. Külterületen történő elhelyezés esetén az ANP és a műemléki hatóság egyetértő véleménye szükséges.

Közterületek kialakítása, nyilvántartása és használata

21. §

- 1.) A település igazgatási területen közterületként a szabályozási terveken ekként jelölt és az ingatlan-nyilvántartásban így bejegyzett területeket kell számon tartani.
- 2.) A közterületeket rendeltetésének megfelelően bárki szabadon használhatja, de a használat mások hasonló jogait nem korlátozhatja.
- 3.) A közterület rendeltetésétől eltérő használathoz a tulajdonos, az Önkormányzat hozzájárulása szükséges. Amennyiben az eltérő használat építési tevékenységgel is jár, a tulajdonosi hozzájárulásokon túl, az építési hatóság engedélye is szükséges.
- 4.) A település közterületein az alábbi használatok engedélyezhetők:
Hirdető, reklám berendezés elhelyezése,
Közúti közlekedéssel kapcsolatos építmények (pl. tömegközlekedési váróhely, parkoló, információs tábla) elhelyezése
Köztisztasággal kapcsolatos építmények, tárgyak elhelyezése
Utcai bútorok, műtárgyak (szobor, kút, óra, stb.) elhelyezése
Távbeszélőfülke elhelyezése
Építési munkával kapcsolatos létesítmények, építőanyagok időleges elhelyezése
- 5.) Töltőállomást csak a szabályozási terv szerint lehet elhelyezni.
- 6.) Tömegközlekedési várakozóhelyeket az utcaképbe illeszkedő módon lehet építeni.
- 7.) A közterületek eredeti rendeltetésétől eltérő használatát, annak időtartamát, a használat egyéb feltételeit, pl. a használati díjat, és egyéb elvárásokat, valamint az engedély nélküli szankciókat külön önkormányzati rendeletben kell szabályozni.

Zöldterületek (Z)

Általános előírások

22. §

1.) A község területén az OTÉK 6. § (3) és 27. § alapján a belterületen:

Beépítésre nem szánt övezet került bevezetésre, melyek területét a szabályozási terv tünteti fel.

Közparkok területe

23. §

1.) Az övezetbe a közparkok, díszparkok, pihenő- és játszóparkok tartoznak.

2.) Területüknek közútról, köztérről közvetlenül megközelíthetőnek kell lennie.

3.) Az övezetbe elhelyezhető:

A pihenést és testedzést szolgáló építmények (sétaút, pihenőhely, tornapálya, gyermekjátszótér, stb.)

Vendéglátó, elárusító épület, nyilvános illemhely
A terület fenntartásához szükséges épület

Erdőterületek E

Általános előírások

24. §

1.) A legmagasabb szintű jogszabály Az erdőről és az erdő védelméről szóló törvény 1996. évi XIV. tv.

2.) A község igazgatási területén az OTÉK 6. § (3) és 28. § alapján az erdőterületek övezetekre való bontása a településszerkezeti terv területfelhasználásra vonatkozó meghatározásai alapján

E vt természetvédelmi célú erdő
övezetek kerültek megkülönböztetésre.

**E-vt övezet
Természeti Területek erdői**

25. §

- 1.) A természetvédelmi területek erdeire az illetékes természetvédelmi államigazgatási szervek előírásai vonatkoznak.

**Mezőgazdasági területek
Általános előírások**

26. §

- 1.) A község külterületének, mezőgazdasági termelést (növénytermelést, szőlő és gyümölcsstermelést, állattenyésztést továbbá termékfeldolgozást és tárolást) szolgáló része.
- 2.) A mezőgazdasági területeken az OTÉK 6. § (3) alapján és a 29. § előírásainak megfelelően a következő övezetek kerültek kijelölésre:
Má-E (döntően) gyeperő, legelő, vagy kisparcellás szántó művelésű terület – extenzív terület
- 3.) A területen elhelyezhető építményeket jelen szabályzat és az adott terület építési hagyományainak megfelelően kell kialakítani.

**Má-E
(döntően) Gyeperő, legelő vagy kisparcellás szántó művelésű terület**

27. §

- 1.) Az övezetbe a mezőgazdasági területek azon – viszonylag egybefüggő részei tartoznak, ahol a gyeperő, legelő művelésű területek meghatározó arányban találhatóak, ezért főként a legeltetés, állattartás jelenti a fő gazdálkodási tevékenységet. A telekalakítás és építés feltételei a meghatározó tevékenységhez igazodva kerültek meghatározásra.

VI. TÁBLA

Az építési telkek				
Beépítési mód	Övezeti jele	Legkisebb terület m ²	Legnagyobb beépítettsége %	Építmény max. magassága
				m
SZ	Má-E	6000+ 10 ha	3	3,5

- 2.) Tanya és farmgazdaság 6000 m² építési telek kialakítására legalább 10 ha nagyságot elérő terület fenntartás, birtoklás esetén lehetséges, vagy igazolni

szükséges a mezőgazdálkodásból való megélhetést. Szabadonálló beépítési móddal, maximum 4,5 m homlokzatmagasságú épületekkel, a telekterület maximum 3-5 %-ának beépítésével.

**Egyéb területek
VT-1, VT-2 övezetek**

Vízgazdálkodási terület

28. §

- 1.) VT-1 jelű övezetbe tartozik ,a Keresztéte– patak, a tervezett víztározó és partja és közvetlen környezete. Területükön a vízisport és a sporthorgászás célját szolgáló közösségi építmények helyezhetők el, illetve alakíthatók ki, az érintett szakhatóságok hozzájárulásával, elvi engedélyezési eljárással megalapozottan megkért építési engedély alapján.
- 2.) Az övezetben lévő, fenti előírásoknak megfelelő építmények építésének, átalakításának, bővítésének részletes feltételeit külön szabályozási tervben kell kimunkálni. Az érintett területekre, a szükséges terv jóváhagyásáig, változási tilalom lép életbe.
- 3.) VT-2 jelű övezetbe tartoznak az általános vízgazdálkodási területek: a közcélú nyílt csatornák medre és partja, a vízbeszerzési területe védőterületei, illetve a tározók
- 4.) . Területükön építmények nem helyezhetők el.

**Tartalék területek
T-1 és T-2 területek**

29. §

- 1.) A település távlati területi fejlesztései számára a várhatóan csak a terv távlatán túl felhasználásra kerülő területként jelöli a következők szerint:

T₁,v. ü.   Tartalék különleges, lakó vagy üdülő terület

- 2.) A tartalék területeken olyan építményt elhelyezni nem lehet, mely a távlati területfelhasználást korlátozná.

30. §

V. Fejezet

Építészeti értékek védelme

Az építészeti örökség védelme

- 1.) A település épített környezetének védelme, építészeti-utcaképi jellegzetességeinek megőrzése érdekében.
2. ORSZÁGOS VÉDELEM KERETEIN BELÜL.
  - Műemléki jelentőségű terület (javaslat)
  - Egyedi védelem (javaslat)
- 3.) HELYI ÖNKORMÁNYZATI VÉDELEM KERETEIN BELÜL (66/1999.(VIII. 13.) FVM rendelet szerint)
Területi védelem szerint:
  - Utcaképi védelem
  - Hagyományőrző építészeti karaktervédelem
  - Építészeti karaktervédelem
  - Településszerkezeti védelem
  - Egyedi védelem**mint szabályozásban érvényre jutó, védelmi fokozatok kerültek bevezetésre.**

A védett területek és objektumok lehatárolása

31. §

1.) Műemléki védelemre javasolt

Hrsz   Utca

34-36   Fő u. 18.   Kaptár Vendégház (2 épület, falusi turizmus)

LIV/97 Törvény a műemlékekről, illetve az azt módosító LXIV. 2001. A kulturális örökség védelméről szóló tv. rendelkezései alapján műemléki védelem kezdeményezhető a 29..§ (1) bek. alapján

2.) Helyi önkormányzati védelem fokozatai

a.) Településszerkezeti védelem:

A településszerkezeti védelem alatt álló területeken az utcaszélesítés, új utak nyitása csak nagyon körültekintően és a szükséges legminimálisabb mértékben engedhető meg.

A védett területen óriás reklám nem telepíthető.

b.) Utcaképi védelem:

A hagyományos építészeti értékeket legtisztábban megőrző utcaszakaszok védelme érdekében utcaképi védelem alatt áll:

A település teljes belterülete

Elsősorban a homlokzatok, illetve rekonstrukciója szükséges. A harsány színekre történő színezés nem engedhető meg.

Az utcaképi védelem a jelölt utcaszakaszok épületeinek beépítési módját, az épületek építészeti arculatának, tömegének, jellemző paramétereinek megőrzését jelenti. A védett utcaszakaszon lévő, a védett értékeket hordozó épület, vagy építészeti elem elbontása csak az önkormányzati képviselő testület hozzájárulásával engedélyezhető. Az épületek felújítása illetve új építése csak a meglévő értékekhez szigorúan igazodó módon történhet. Az utcaképi védelem területén a kialakult építmény magassága a meghatározó, annál magasabb építmény nem helyezhető el.

c.) Hagyományőrző építészeti karaktervédelem.

A beépítés hagyományos jellegzetességeit viszonylag egységesen megőrző településrészek, utcák hangulatának, építészeti értékeinek megőrzése, valamint a folyamatos átépítések során megvalósítható még egységesebb, összefüggő utcaképi megjelenés, illetve a látványvédelem megvalósulása érdekében Hagyományőrző Építészeti karaktervédelem alatt áll:

A település teljes belterülete

A védett területen az épületek csak oldalhatáronállóan, előkert nélkül helyezhetők el. Az épületek meghatározó építészeti jellegzetességeit a helyi védelem alatt álló épületeket alapulvéve kell meghatározni. Ennek megfelelően az utcára merőleges tetőgerincű épületeket, a helyben jellegzetes oldaltornácos, utcai homlokzaton homlok tornáccal is megjelenített módon kell építeni, kontyolás, az oromfalban tetőtéri erkély-loggia nem tervezhető. Egyéb építészeti kiselemek alkalmazása, pl. szemöldök párkány, ablak körüli vakolatdíszítés szükséges.

A tetőtéri beépítéskor szükséges ablakokat csak tetősíkban szabad elhelyezni. A homlokzatokon, kerítéseken alkalmazásra kerülő anyagokat, színeket hagyománytisztelő módon kell megválasztani.

d.) Általános építészeti karaktervédelem:

Annak érdekében, hogy az értékes épületek, utcarészek lehetőség szerint egy folyamatában is „átélhető”, megismerhető egységet alkossanak, a helyi védettségű épületeket is tartalmazó, de össz építészeti értékét tekintve kevésbé értékes néhány utcában építészeti karaktervédelem kerül bevezetésre.

A védett területen az épületek lehetőleg oldalhatáron állóan helyezhetők el. Az épületek meghatározó építészeti jellegzetességeit a helyi védelem alatt álló épületeket alapulvéve kell meghatározni. Az építészeti kiselemek, pl. nyílászárók, vakolatdíszítések és egyéb apró helyi jellegzetességek alkalmazása ajánlott.

e.) Objektum védelem, épületek helyi védelme

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 56-57. §-a, illetve az ezt módosító 2001. LXIII. tv, illetve a (66/1999. (VIII. 13.) FVM rendelet alapján jelen rendelet helyi építészeti örökségként tesz kijelölést, egyedi védetté nyilvánítást és rendelkezik azok fenntartásáról, használatáról és bemutatásáról.

- A helyi védelem alá vont épületek felújítását, a műemléki Hivatal megyei referensével is véleményezett tervek alapján lehet csak engedélyezni.
- A helyi védettségű épületekre bontási engedély nem adható. (A bontási engedélyhez a helyi védelem feloldása szükséges, mely képviselő testületi döntést igényel.)
- A helyi védettségű épületek felújításakor, átalakításakor, a védelem tárgyát képező építészeti alaprajzi, homlokzati elemeket-, melyeket külön helyi védelmi kataszter keretein belül kell rögzíteni-, megváltoztatni nem lehet, illetve a felújítás és az átalakítás során az egységesebb építészeti megjelenés és az épület értékének növelése érdekében intézkedéseket kell hozni.

3.) Helyi, önkormányzati védelemre javasolt épületek

Hrsz	Utca	Házzszám
5	Fő u.	
6	Fő u.	
9	Fő u.	
20.	Közterületen kőkereszt	
23	Fő u.	
32	Fő u.	
33	Fő u.	
38	Fő u.	lakatlan
39	Fő u.	lakatlan
40	Fő u.	23.
41	Fő u.	lakatlan
42	Fő u.	lakatlan

Településszerkezeti védelemre javasolt a patak völgyének vizek járásához alkalmazkodó beépítése.

4.) **A régészeti lelőhelyeken** és környezetükben a muzeális emlékek védelméről szóló 1963. évi IX. sz. törvényerejű rendelet, valamint a végrehajtásról kiadott 2/1965. (I. 8.) MM rendelet szerint kell eljárni. Amennyiben a közigazgatási területen jelentősebb földmunkák során régészeti lelet kerül felszínre, a munkálatokat fel kell függeszteni és az illetékes Múzeumok Igazgatóságát értesíteni kell.

- 5.) **Ezidáig nem ismert és nem nyilvántartott területekre** vonatkozóan az 1997. Évi CXL. Törvény 35. §-ában foglaltakat kell figyelembevenni és betartani.

VI. Fejezet

Egyes sajátos jogintézmények

32. §

- 1.) A település beépítésre szánt területén épület csak építési telken helyezhető el (kivételt képeznek ez alól a közterületen, zöldterületen történő építések).
- 2.) A település beépítésre nem szánt területein új építményt építeni, meglévő építményt átalakítani, bővíteni, rendeltetését vagy használati módját megváltoztatni csak akkor szabad, ha
  - a) a terület rendeltetésszerű használatát szolgálja,
  - b) közérdeket nem sért,
  - c) az építmények csak a hozzájuk tartozó terület jelentéktelen hányadát veszik igénybe és biztosított, hogy az építmények a telekterülete nélkül nem idegeníthetők el.

33. §

Tilalmakkal, korlátozásokkal érintett területeket, területegységeket a szabályozás terv tartalmazza. A település igazgatási területét érintő tilalmak, korlátozások:

34. §

Telekalakítás szabályai

1. Az OTÉK III. fejezetében foglaltak és a 85/2000. (XI. 08.) FMV rendelet szerint kell eljárni.
2. Telket csak úgy szabad alakítani, hogy a terület rendeltetésének megfelelő használatra alkalmas legyen, továbbá annak alakja, terjedelme, beépítettsége a szabályozási tervnek és a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően.
3. A szabályozási terv szerinti telekcsoport rendezésénél a telkeket egyesíteni kell, az egyesített földrészletből ki kell venni a közterületeket, majd a fennmaradt területet a területre vonatkozó előírásoknak megfelelő telkekre kell felosztani.

Útépítési és közműépítési hozzájárulás megfizetésére kell kötelezni azokat az ingatlantulajdonosokat, akiknek ingatlanaikat érintően a települési önkormányzat helyi közutat, közművet létesít.

Az útépítési és közművesítési hozzájárulás mértékét, arányát, az érintett ingatlantulajdonosok körét, a fizetés módját és időpontját a települési önkormányzat külön rendeletben szabályozza.

35. §

Az elrendelt településrendezési kötelezettségeket az ingatlannyilvántartásba be kell jegyezni.

36. §

Településrendezési intézkedések következtében okozott károk esetében a tulajdonost, haszonélvezőt korlátozási kártalanítás illeti meg, melynek eljárási rendjét, mértékét és rendszerességét az 1997. évi LXXVIII. tv. 30. §-a szabályozza.

A korlátozási kártalanítást az köteles megfizetni, akinek az érdekében a településrendezési intézkedés történt. Az önkormányzati célok megvalósításához a települési önkormányzatnak a kártalanítási igények aktualitását és azok mértékét célszerű napirenden tartani és kérelemre indult igény teljesítésére a forrást is meg kell teremteni.

37. §**Záró rendelkezések**

1.) Ez a rendelet .....lép hatályba.

a.) hatálybelépésével egyidejűleg hatályát veszti

a.a.)

a.b.)

a.c.)

stb.

2.) A rendelet kihirdetéséről a jegyző gondoskodik.

Kelt: ....., ...év ..... hó ..... nap

polgármester

P.H.

jegyző

ALÁTÁMASZTÓ MUNKARÉSZEK

KERESZTÉTE

TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVÉHEZ

1./ A településfejlesztési koncepció irányelvei

a.) A település múltja és jelene , mint a stratégia alkotás kiinduló pontja.

b.)A fejlesztés főbb irányvonalai

A településfejlesztési koncepció irányelvei összhangban vannak a B-A-Z. megye területfejlesztési koncepciójával.

A kistérség fejlesztési céljai és a prioritások között szerepel a mezőgazdasági struktúra átalakítása, illetve az idegenforgalom fejlesztése.

A község lassú kiürülése várható és az üdülő, vagy hétvégi faluvá válás jelei már most is tapasztalhatók.

Fontos megóvni a szép tájképi környezetet, az ember léptékű szelíd dombvidéket és a nyugtató klímát.

Létrejön a Csereháti Tájvédelmi Körzet. Az ESA és SPL területeken az agrár **környezeti célprogramok** keretén belül sajátos tájgazdálkodás fog kialakulni.

Az ökológikus vidékfejlesztés fontosabb részterületei az alábbiak:

- Környezetileg Érzékeny Természeti Területek és az Ökológiai Hálózatok védelme, illetve az ezen alapuló terület használat
- Extenzív gazdálkodás
- Erdősítési programok
- Az ökológiai gazdálkodás kialakítása
- Extenzív és integrált gyümölcstermesztés és feldolgozás, még fellelhető régi fajták génbankjának létrehozása A GYÜMÖLCSFÉLÉK MÁRKANEVÉNEK megtartására.
- Legelők, kaszálók fenntartása
- Vízfolyások, a patak néhány szakaszának revitalizációja
- Alternatív, megújuló energia programok
- Fenntartható turizmus (ökoturizmus, gyógyturizmus)
- Fenntartható vadgazdálkodás, élőhely védelem.
- Bemutató és oktató központ, pl. minta autonóm (ökoház)ház telepítése,
- Falukép rehabilitáció építészeti hagyományok védelme

Összefoglalva

Cél: valahogy eladni a települést.

Imázs: a helyi attrakciók és vonzerőkre építve. Lehetséges tartalma:

- kulturális örökség
- tiszta környezet
- falusi életforma
- folklór/etnikum/
- népi építészet

A falusi és a városi térségek fokozatos értékvtáltása lassanként itt is kitapinthatóvá válik.

(Európa, sőt világszerte tapasztalható jelenséggé vált a **dezurbanizáció**, azaz a városi népesség fokozatos kiáramlása a környező falvas térségekbe, akár lakóhely keresés, netán a rekreáció igényének fokozódása következtében)

Napjaink postindustriális társadalma új, illetve megújított értékeket keres, s **ez az új érték a természet közelsége, a közös emlékezet, a helyi identitás, a gyökerek keresése.**

KERESZTÉTE község tehát a rendezési tervben tudja rögzíteni fejlesztési szándékainak jelentős részét, melynek segítségével el tudja majd indítani a humánerőforrás fejlesztési programjait, a munkahely teremtő beruházásokat, javítja a környezeti állapotot, erősíti a térségi kapcsolatokat határon innen és túl, továbbá fejleszti az infrastruktúrát és mindezek által jelentős mértékben javítja az életminőséget.

Az **életminőség három legfőbb összetevője** a településben magasszinten és teljeskörűen biztosítható, és pedig:

- **a biztonság**
- **az ép környezet**
- **a jólét**

2./ A mező és erdőgazdálkodás fejlesztésének javaslata:

A mező- és erdőgazdaság úgynevezett **több funkciós térhasználatának** kifejlesztése új kihívást jelent.

- **A szerkezetátalakítással érintett településekben fontos válságkezelő eszköz**
- **A népességmegtartó erő és a munkanélküliség csökkentésére is szolgál**
- **A turisztikailag értékes tájak fenntartására, a tájak gondozásának fontos tényezője.**
- **A falun élő lakosság azonosság tudata, önérzete, a hagyományok ápolása és tisztelete, a helyi kezdeményezések felkarolásának szükségessége**
- **Az infrastruktúra fejlesztése**
- **Az építészeti örökség védelme**
- **A kultúra és általában a szellemi élet előtérbe helyezése**
- **A természet és az ember együttélésének szükségessége**
- **Újabban különösen erős hangsúllyal jelenik meg az energia politika.**
/energia növények telepítése, biomassza feldolgozás/

3./ Az ipar és szolgáltatás fejlesztésének javaslata. I

A feldolgozó és a kézműipar ipar, a kis szériás és a helyi tudás és tapasztalat hozzáadásával előállított termékek előállítására irányuló törekvések lehetnek a **helyi kisipar fejlesztésének legfőbb irányelvei**, melyek már a rövidtávú célkitűzések között is szerepelnek. , ezek is a turizmushoz kapcsolhatók.

A társadalmi-gazdasági szempontból **elmaradott területeket** az átlagosnál rosszabb munkanélküliségi és jövedelmi helyzet, a külföldi tőke és a vállalkozói aktivitás kis aránya jellemzi. Ennek oka lehet a térség agrárjellege, ország- és megyehatár menti fekvés vagy meghatározó városközpont hiánya. Ezen belül típusok nem különíthetők el, mivel ezek az okok egymásra rakódnak és halmozódnak. Utóbbi jellemzi a Cserehát térségét.

KERESZTÉTÉN a méhészetnek vannak hagyományai, melynek fejlesztése perspektívával kecsegtet.

KONKRÉT GAZDASÁGFEJLESZTÉSI CÉLPROGRAM
/Kivonat a SAPARD tervből/

A kistérség dombokkal tagolt felszíne, relatíve magas aránya a természetes növénytakaságoknak, pl.: akácok, vadvirágos rétek, valamint a kistérség iparmentes, tiszta természeti környezete kedvező feltételt nyújt a méhészet számára. Az akácerdők más vidékekről is idevonzzák a **méhészeket**.

A Közép-Cserehát kistérség településeinek több mint felében foglalkoznak méhészetrel, kiemelt központok ezek közül Baktakék, Abaújlak, Krasznokvajda és a környező településeik. (KERESZTÉTE)

A méhészek 30% hobby szinten foglalkozik méhészkedéssel, 70 % viszont komoly bevételforrásnak tekinti. A családok egy részénél mellétevékenység, de sok család esetében főtevékenységként, családi vállalkozásban folyik a méhészkedés. A rendszerváltást követően, a munkahelyek megszűnése miatt jelentősen megnőtt a főtevékenységben méhészkedők száma.

A méhészek átlagos méhcsaládnagysága 38 család. Jelenleg egy méhcsaládra jutó átlagos termelés 23 kg, amely fejlesztések útján 30 kg-ra növelhető.

A projekt célja

A projekt stratégiai célja a bio méhészeti ágazat kifejlesztése, az EU előírásainak megfelelő exportképes termék előállítása. SAPARD cél a mezőgazdaság diverzifikációja.

A projekt szükségességének indoklása

A kistérségben minden lehetőség adott, az EU országaiba exportképes méz előállítására.

A jó természeti adottságok viszont a tőkehiány miatt nem tudnak kamatozni.

A méz egészségre jótékony hatása jól ismert, amelynek következtében a nyugati országokban az elmúlt években nőtt a rendszeresen mézet fogyasztók száma.

Magyarországon az előállított méz mennyisége 1998-ban 15475 tonna volt, amely érték nem éri el a megelőző évek termését, viszont jelentősen nőtt a felvásárolt méz mennyisége 2,2 tonnáról 3,7 tonnára és az elmúlt években eddig ez volt a legnagyobb mennyiség.

A számok azt bizonyítják, tehát, hogy bár a méztermelés az országban csökken, a méz iránti felvásárlói kapacitás növekszik, amelynek jelentős része exportra került. Cukor, cukorkészítményekből és mézből az ország lényegesen többet exportál, mint amit behoz (behozatal: 3936 MFt, kivitel: 18096 MFt), és a kivitel mértéke 1997-hez képest 163%-al nőtt.

A biotermesztési adatokat vizsgálva (1999), az állati termékek közül legnagyobb mennyiséget mézből exportál az ország és szintén a bioméz az, amelyet az állati termékek közül a legtöbb országba szállítanak (Dánia, Németország, Olaszország, Auszria és Svájc.)

A bioméz típusok közül az akácméz a legkelendőbb, az összes exportált méz 51%-a, ezt követi a napraforgó méz 38%-al. A repceméz és a vegyes virágméz szerepe lényegesen kisebb.

A kistérségben nagy területen található akácosok, a mezőgazdaságilag művelt terület kb. 8-10%-a napraforgó, a tiszta, iparmentes környezet pedig kedvező előfeltételt biztosít a bioméz előállításához. Így a kistérség bekapcsolódhat a bioakác és napraforgóméz exportálásába.

A projekt tartalma

Szakmai képzés, továbbképzés,

Méhész szakmunkás, mesterképzés

Bio méhészkedés oktatása

Vállalkozási ismeretek oktatása

EU színvonalú méhészet megtekintése szakmai út keretében

Méhállomány fejlesztése

Méhállomány növelése, minőségi fejlesztése

Törzskönyvezett tenyészanák számának növelése

Korszerű termelő eszközök beszerzése

Korszerű kaptárrendszerekre való átállás

Rozsdamentes mézpergető, fedelező tartály és gép, méhlesöprő gép,

viaszolvasztó, méztároló edények, szerszámok, gyógylepény készítőgép

Gépesítés

Méhesház, telephely

Mézkiszерelő helység, mézraktár
Méhszállító gépkocsi, targonca

Méhtermékek feldolgozottsági szintjének növelése
Mézkiszерelő berendezések beszerzése

Méhtermékskála bővítése

Bio méztermelés bevezetése
Viasz, virágpör, méhpempő, krémméz, propolisz

Méhlegelő javítása, telepítés a környezetvédelemi szempontok betartásával

Meglévő méhlegelők javítása, ápolása
Erdőtelepítés (fehér, rózsaszín akác, hárs, éger, fűz stb.)
Parlagföldök hasznosítása, mézelő növényekkel beültetése

Marketing, szaktanácsadása a Csereháti Méhészek Egyesülete által

Pályázatok készítésének segítése
Közös logo kidolgozása
Méhészeti kiállítások szervezése, lebonyolítása

A projekt fenntarthatósága

A fejlesztést követően a méhészeti ágazat a Csereháton EU konform lesz, amely nagymértékben megnöveli a piacrajutás esélyeit.

A méhészet nem környezetszennyező beruházás, a méh elősegíti az ökológiai egyensúly megőrzését. Az erdőtelepítés, a parlagterületek hasznosítása a természeti környezet egyensúlyát segíti elő.

4./ Az idegenforgalom fejlesztése

A település idegenforgalmi adottságai nem kiaknázottak, holott a régió idegenforgalmi termékkínálatában új elemeket is hozhat CSEREHÁT térségének adottságai

A Nemzeti Fejlesztési Terv is kiemelten kezeli a turizmust, melyben prioritást élvez a falusi turizmus fejlesztése, illetve a kulturális örökség védelme.

A legfőbb természeti alapok:

A csereháti szelíd domb vonulatai
az ember léptékű táj, nyugtató klíma

Kulturális Alapok

- műemlékiek
- a község értékes településszerkezete

- népi építészeti értékek, építészet hagyományai, archaikus porták.

Infrastrukturális adottságok

- javuló hálózati infrastruktúra, fejlődő kommunikáció, teleház igény stb.

A turizmus fejlesztésének lehetséges formái a falusi turizmusban teljesezhetnek ki, mely az alábbi speciális lehetőségekben valósítható meg:

- **ökoturizmus**
- **kerékpáros és lovas turizmus**
- **falusi turizmus**

Nagy kincs az építészeti örökség. Jó lehetőségek vannak a SAPARD programokban. Cél a település fejlesztésével és felújításával a jövedelemtermelő tevékenységet érintő intézkedések alapfeltételeinek megteremtése, a vidéki térségek népességmegtartó képességének fokozása.

Támogatható fejlesztés az utcák, közterületek felújítása, az egységes falukép kialakítása, az idegenforgalmi vonzerő javítása, a történelmi és építészeti emlékek és értékek helyrehozatala, védelme, a községhez tartozó táji elemek (fasorok, vízfolyások, tavak, csatornák stb) revitalizálása, védelme, ökológiai és jövedelemtermelési pl. turisztikai céllal.

A tájadottságokhoz igazodó, épített környezet fejlesztése, a hagyományok és helyi értékek megőrzése cél.

A település imázsának idegenforgalmi és lakóhelyi vonzerejének megteremtésében tehát egyaránt fontos a természeti és épített környezet.

Elérhetővé válik a helyi hagyományok megőrzése, a népesség megtartása és a többfunkciós, fenntartható térhasználat. Mindez kapcsolódik a vállalkozások fejlesztéséhez, a tevékenységek diverzifikációjának, a humán erőforrásnak a fejlesztéséhez szükséges célkitűzésekhez is. Ezáltal a település függősége csökken a mindenkori külső döntéshozataloktól.

A község helyi értékein túlmenően **TÉRSÉGI KÍNÁLATTAL** is számolni lehet.

A térségi kínálat fontos állomásai lehetnek a Csereháton át a Hernád parttól egészen a Zemplénig a vízi és a kerékpár túrára felfűzhető turisztikai program csomag.

Az **építészeti örökség** önmagába véve is értékkel bíró tényező tehát , **hasznos erőforrás a fenntartható fejlődés** eszköztárában, mivel reprezentálja az adott **népesség összes emlékét** éppúgy, mint ahogy a jövőbeli fejlődés érdekében mozgósítható erőforrásokat is hűen tükrözi.

Ha az **építészeti örökséggel rendelkező települések** fejlesztése megfelelő módon történik, akkor nem kerül konfliktusba az éppen kurrens igényekkel, hanem éppen pozitív tendencia érvényesül. Megtartásra, fontosnak minősülnek. Integrált védelmük, hasznosításuk kihívást és nagy lehetőségeket jelent.

Általános elv, hogy az épületeknek archaikusnak és szépnek kell lennie, a funkció változhat. A belül korszerűsített lakásokban, falusi vendéglátás intézményei is megtelepülhetnek.

A helyi örökség több vonatkozásban összhangba hozható a kulturális turizmussal, a turista útvonalak megfelelő kialakítása, vagy adott témához kapcsolódó körutak megszervezése kapcsán, mivel sajátos módon bemutatathatók egy-egy kistérség történelme.

Az építészeti örökség védelmezői legtöbbször külső emberek, de a **helyi fejlesztés** szereplőinek partnerei kell, hogy legyenek. Célszerű a helyi programokba mindjobban bevonni a helyi lakosságot, hogy a személyes felelősség vállalása erősödjön annak érdekében, hogy az építészeti és kulturális örökség, melyet elődeik hagytak rájuk, hosszú távon is legyenek megőrizve.

A turizmust mindenképpen térségi kínálatra kell építeni!

5./ A népességszám alakulása, humán erőforrás

Közigazgatási terület:	3,97
Lakónépesség:	30
Születések száma:	-
Halálozások száma:	-
Természetes szaporodás illetve fogyás:	-
Vándorlási különbözet	-1

A korosítási számításból látható, hogy a település népessége a terv távlatában stagnál, illetve fogy. Hosszú távon a kiürülés prognosztizálható.

B/. A TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERV JAVASLATAI

1./ A beépítésre szánt területek (központi belterület rendezésének javaslata)

1.1./ Az épített környezet történelmi és kulturális értékei:

A táj, a településszerkezet és a kulturális, valamint az építészeti örökség védelme

A tájfejlődési folyamatot legkorábban az első három katonai felvétel alapján tudjuk elemezni, és pedig

I. katonai felmérés (1782-85)

II. katonai felmérés (1829-66)

III. katonai felmérés (1872-1889)

További forrásmunka az 1850-60-as évek táján készült úrbéri felmérés, illetve a századfordulós kataszteri térképek. A tájhasználat múltjára engednek következtetni a régészeti leletek is.

Fontos apátsági központ volt. Feltételezések szerint műemléki védetség alatt álló templom környezetében kazamata folyosó volt.

A tájhasználat a térképek alapján az alábbiak szerint változott.

A Cserehát egész területét valamikor erdő borította. A folyamatos betelepítések után az erdő területek egyre fogytak, miközben a dimbes-dombos területeken szántóföldi gazdálkodás jelent meg. A gyümölcsösök kisebb foltokban nagyrészt a a kertvégekhez csatlakoztak.

a.) Településtörténet

Keresztéte község Borsod-Abaúj-Zemplén megye északi részén, a szlovák határtól mintegy 3 km-re fekszik. Csak közúton közelíthető meg, vagy a 27-es főútról Szalonna és Szászfa érintésével, vagy az E71-es, nemzetközi forgalmat is lebonyolító főútról Szikszó, Kázsmárk vagy Hernádvécse felé történő letéréssel. A Keleti-Cserehát települései közé tartozik, felszínének nagyobb részét szoliflukciós agyag borítja, kisebb részét holocén üledék. Éghajlata szubkontinentális, mérsékeltén hűvös, mérsékeltén száraz, amely a megművelhető területeken a nem fagyérzékeny szántóföldi és kertészeti kultúráknak kedvez. Az erdő borította területek aránya jelentős, elsősorban vegyeskorú keménylombos és fenyőerdők találhatóak itt. Növényzete a pannóniai flóratartomány Északi-középhegység flóraidékének Tornense flórajárásába tartozik. A vidék megfelelő ellátással és közlekedéssel kellemes üdülőhely lehetne.

A középkorban a község ismert, egy nagy uradalom jelentékeny része, amelyről tudjuk, hogy a XIII. században a Balog-Semjén nemzetség tulajdonát képezte. Első okleveles említése 1289-ből való, amikor a család Henrik mester nevű tagja birtokvitába keveredett a Tornai családdal Keresztéte, Pamlény és Köbli falvak miatt. 1347-ben új birtokosa van: Gagy Lőrinc fiai, akiknek leszármazottai 1472-ben birtokcserét hajtottak végre, s ezáltal a község Mátyás király egyik vitéz katonájának Ficza Demeternek a tulajdonába jutott. A XVI. század végén a ruszakai kolostor nyert itt birtokrészt, s jövedelmező halastavat létesített Keresztétén. 1640 körül a község meghódolt a töröknek. Az oszmánok kiűzése idején azonban a ragályos betegségek, és az éhínség miatt elnéptelenedett. Az 1740-45-ös években tótokkal telepítették be. Ezután több birtokosa is volt a XVIII. században, így a Jánoky, Horváth, majd a Sztrasikovich család, a XIX. században a Szentimreiek.

A kisközséget főként idősek lakják, kevés a munkaképes korú felnőtt, intézményei nincsenek. Magánvállalkozó egy sincs a községben, a társas vállalkozásokat mindössze 1 költségvetési intézmény képviseli.

b.)A kulturális örökség , településszerkezet és az építészet értékei

KERESZTÉTE településszerkezete jellegzetes cserehádi jellegzetességek hordozója, a vizek járásához való alkalmazkodás egyik példája, bár nem olyan kifejtett, mint az Észak Cserehát falvai.

A vizekhez való alkalmazkodás abban nyilvánul meg, hogy a fő útvonalak a patakokkal párhuzamosak. A Keresztéte patak közepén folyik. A patak bal partjával párhuzamos utca jobban kifejlődött. a jobb parti utca viszont csökevényes maradt. Az utóbbi évtizedekben a vízrendezési munkálatok elmaradása miatt a patak környezete elmozsarasodott.

A halmazos, szabálytalan telkek, a község É-i részére jellemzőek szintén a vizek járásához alkalmazkodás következménye.

A legjellemzőbb beépítési forma a szalagtelkes, helyenként fésűs beépítés.

Megemlítendő még számos helyi védelemre érdemes népi lakóház, illetve a mikroelemek, a fészületek és a sajátos fedett kútházak egy-egy köztéren, melyek megmentése a helyi önkormányzati védelem feladatkörébe tartoznak.

Keresztétén a faluközpontban egy szép fészület található.

Helyi védelemre javasolt épületek:

Településszerkezeti értékek:

- irtvány település
- szalagtelkes utifalu
- egymenetes három osztatú népi lakóházak
- jellegzetes melléképületek , méhes kaptáak

Faluképi épületek

Hrsz	Utca	Házzszám
5	Fő u.	
6	Fő u.	
9	Fő u.	
20	Közterületen kőkereszt	
23	Fő u.	
32	Fő u.	
33	Fő u.	
38	Fő u.	lakatlan
39	Fő u.	lakatlan
40	Fő u.	23.
41	Fő u.	lakatlan
42	Fő u.	lakatlan

Műemléki védelemre javasolt

Hrsz	Utca	
34-36	Fő u. 18.	Kaptár Vendégház (2 épület, falusi túrizmus)

a.) Településszerkezeti értékek

KERESZTÉTE településszerkezetét alapvetően a természeti elemek határozták meg régen. (víz, domborzat, illetve a védelem, stb.)A vizek járásához alkalmazkodott a beépítés, és a vizeket az utcák vezették le. Későbbi fejlődések során az utcák szerkezete eltért a természetes vizek járásától.

b.) Fő látvány pontok.

A templom fókuszálja a faluképet

c.) Népi építészet

KERESZTÉTE község népi építésze jellegzetes átmenetet képez az Alföld és a Felvidék között. Sajátos módon keveredik a FÖLDHÁZ és a KŐHÁZ építő kultúrtáj. Jellegzetes példa e tényre a Népi Építészeti Archivum

A lakóházak többnyire egymenetes, háromszatúak voltak.

Az oromzat általában kontyolt (csonkakontyolt).

A beépítési módok különleges módon képesek voltak alkalmazkodni a vizek járásához.

1.2./ A tervezett településszerkezet

A tervezett településszerkezet a meglévő adottságok továbbfejlesztésével rendezhető

Helyi jelentőségű műemléki környezet kijelölését javasoljuk az ősi faluközpont területére az előzőek alapján, melyet egy komplex és integrált falumegújítással javasolunk végrehajtani.

Védendő a vizek járásához alkalmazkodó beépítés, illetve a még ehhez szervesen kapcsolódó szalagtelkes falu rész területe.

1.3./ A tervezett terület felhasználás

A belterület/beépítésre szánt terület /

A belterület az alábbi területfelhasználási egységekre tagolódik:

- lakóterület

falusias, hagyományőrző hosszú szalagtelkes jellegű lakóterület
falusias, hagyományőrző apró telkes egyedi lakóterület

- vegyes terület

településközpont vegyes terület

- különleges terület

temető
sportterület

- zöldterület

közpark
védőerdő

A külterület/beépítésre nem szánt terület/ egységei:

- mezőgazdasági terület

extenzív gazdálkodásra szánt terület

- erdő terület

- egyéb terület

- tartalék terület

1.3.1./ A belterület/beépítésre szánt terület/

1.3.1.1./ Lakóterületek

KERESZTÉTE alapfokú ellátása csak társulati formában biztosított. A belterület több mint 95 %-a lakófunkciójú terület, melyet üdülőként használnak többnyire. A szerkezeti terv feladata feltárni a lakásépítés területi fejlesztési lehetőségeit, meghatározni a meglévő lakóterületek mennyiségi és minőségi átépülési lehetőségeit, feltételeit.

Törekedni kell arra, hogy a település karaktere megmaradjon, a községképileg illeszkedő, hagyománytisztező, de minőségében magas életkörülményeket teremtő lakóhely alakulhasson ki.

A népességszám stagnál, fogy de a távlat szerepkör, de a térségi megújulás e folyamatot visszafordíthatja,

Az övezeti rendszer alapján homogén karakterű területeket javasolunk lehatárolni a művi és a természeti környezet alapján.

Szemponatok:

- a beépítés típusa
- a beépítés magassága
- a beépítés funkciója
- telek nagyság telek morfológia
- környezet és növényzet

Törekedni kell arra, hogy a település karaktere megmaradjon, a községképileg illeszkedő, hagyománytisztelő, de minőségében magas életkörülményeket teremtő lakóhely alakulhasson ki.

Javasolt övezettípusok:

c.) Falusias hagyományőrző hosszú szalagtelkes lakóterület /LfII/

Szintén a faluközpont környezetében alakult ki a szalag telkes övezet, melynek szabályozásánál az egyedi előírások szigorítást javasolnak majd a szerkezet megóvása érdekében. A hosszú telkeken kialakult hosszú lakóházak a generációs együttélést biztosították régen. Új befogadható funkció lehet ezen övezetben is az üdülési célú hasznosítás. A tisztaszoba kiadható, míg a hátsó, lakrész a család lakótere, illetve fordítva is működtethető. (A falusi turizmus 10 fő szálláshelyig értendő)

Az lakóházak építésénél javasoljuk az ökológikus szemléletben környezettudatosan, külső megjelenésében archaikus jellegű házak építését.

d.) Falusias hagyományőrző apró telkes, halmazos lakóterület /Lf-I /

Közvetlenül az ősi faluközpont fölötti területen alakultak ki organikus fejlődéssel az szalagtelkes és aprótelkes lakóterületek. Ezek egy részét részét javasoljuk üdülő hasznosítási funkcióra, pl kisvendéglő, panzió kialakítására. Az épület állomány egy része magán hordozza az ősi gyökerek archaikus építészeti stílus jegyeit, ezért megmaradásuk egyik módja az üdülőként történő hasznosítás, mely az állag megóvást garantálja. A terület egyedi övezet kialakítását indokolja, mely az OTÉK előírásaihoz képest könnyítéseket indokol.

A lakóházak építésénél javasoljuk az ökológikus szemléletben környezettudatosan, külső megjelenésében archaikus jellegű házak építését.

1.3.1.2./ Vegyes terület

Településközpont vegyes terület

Az újonnan létesült és a történelmi faluközpont területe tartozik ide. A településközpont vegyes területen a hosszú szalagtelkes lakóterülettel vegyes szerkezetet alkot. Az ősi faluközpont **legszerveesebb településszövet**.

Az egész község egyéni arculatának, karakterének hordozója. A kulturális turizmus számára a legfőbb vonzerővé válhat

INTÉZMÉNYI ELLÁTÁS

A közintézmény ellátás jelenlegi helyzete és a legfontosabb munkahelyek

Hrsz	Utca	
1	Fő u.	Római katolikus templom
15	Fő u.	Sportpálya
20.	Közterület	Kőkereszt
19	Fő u. 1.	Polgármesteri Hivatal
34-36	Fő u. 18.	Kaptár Vendégház
54	Fő u.	Temető

a.) Igazgatási intézmények

Községi önkormányzat

Fő u. 1 szám alatt található.

A közszolgáltatások elvégzésére társulásokat hoztak létre.

1 fő állású polgármester és 3 fő testület látja el az önkormányzati teendőket.
4 órás foglalkozású hivatalsegéd felügyeli a hivatalt.

A legfontosabb társulások a következők:

- Építéshatósági Társulás. Ennek központja Szikszón található.
Gyámügy központja szintén Szikszó
- Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat központja Krasznokvajda. Ide tartozó települések. (Krasznokvajda, Perecse, Keresztéte, Kány, Büttös, Szászfa, Pamlény)
- Kistérségi fejlesztési társulások
Abauji Település Szövetség (ATÖSZ)
Csereháti Település Szövetség

Rendőrség

Az Encsi Rendőrkapitánysághoz tartozik, a rendőrőrs Krasznokvajdán a Kossuth utca jelenlegi külterületi szakaszán van. A közbiztonság jónak minősíthető.

Posta

Krasznokvajdán található

Takarékszövetkezet

Nincs, legközelebb Krasznokvajdán található

Egyházi intézmények

Katolikus egyházi felekezet található a községben, mellette az egykori tanítói lakás van. A plébánián helyben lakó pap nincs

b.) Oktatási és művelődésügyi intézmények

Általános iskola

Nincs.

A községből 3 gyermek jár tanulni a körzeti iskolába.

Óvoda

Nincs

Művelődési ház

Nincs.

A településben az ÁFÉSZ bolt bezárt a veszteséges üzemeltetés miatt, ezért a bolt helyiséget szeretnék átalakítani közösségi létesítménnyé.

Könyvtár

Nincs

Múzeumok, tájházak

Nincs

c.) Egészségügyi ellátás

Körzeti orvosi rendelő

Nincs. A falugondnoki kocsi heti 3 alkalommal, illetve igény szerint hordja a betegeket a krasznokvajdai rendelőbe.

Gyógyszertár

Nincs. Legközelebb Krasznokvajdán található.

Anya és csecsemőgondozó és védőnői szolgálat

Nincs

Mentőszolgálat

Szikszőn és Encsen található.

A szakorvosi ellátás központja Szikszőn van. A kórházi ellátás központja Sziksző, illetve Miskolc.

Idősek otthona

Nincs

Falugondnokság

A településben van falugondnokság, mely egy kocsival segíti a lakossági ellátást. (gyógyszer beszerzés, bevásárlás, orvosi rendelőbe történő beszállítás)

d.) Kereskedelem, vendéglátás, szolgáltatás

Élelmiszer boltok:

A községben megszűnt az ÁFÉSZ bolt, csak a mozgó bolt szolgálat működik, illetve a falugondnoki kocsival vállalja fel a bevásárlást. A községben italbolt sem működik

Jelentősebb idegenforgalmi szálláshelyek

A Kaptár vendégház a Fő u. 18-20 szám alatt működik, egy szépen felújított népi lakóházban. A portán méhészettel is foglalkoznak.

A település már most is hétvégi faluként működik.

A megüresedő népi lakóházakat az örökösök általában nem adják el, megtartják pihenő házként.

Egy lakóház kanadai állampolgár tulajdonában van.

Egy vadászház is működik a község területén.

Legfontosabb munkahelyek:

A községben a legfontosabb, foglalkoztatási egységnek a helyi önkormányzat tekinthető, mivel feladata a legtöbb közellátási intézmény működtetése

Néhány lakos a MAGRIMA KFT-nél dolgozik, de az idősödő lakosság (születés utoljára 1987-ben volt) legtöbbször nyugdíjból és járadékból él.

A MAGRIMA 98 kft idény jelleggel 300-400 főt is tudna foglalkoztatni. A Békéscsabai Konzervgyár integrációjában jelentős gyümölcsstelepitési akció zajlott le az elmúlt évtizedben. Az ültetvények 80 %-a alma, 10 %-a szilva, 10 %-a meggy. 2003-ig további 1200 ha gyümölcsös telepítése várható a kistérségben. Sajnos nagy gond a települések elöregedő népessége. Ezen a gondon némileg enyhítené a közeli kishatár átkelő hely (Kány-Buzita) megnyitása, mivel a szlovák területekről lehetne gondoskodni a munkaerő pótlásáról.

Korábbi tervekben szerepelt hűtő tároló és léfeldolgozó üzem létesítése is, de ez meghiúsult, mindazon által e célkitűzés megvalósításáról nem szabad lemondani, hiszen a termék feldolgozottsági szint növelésével lehet az ágazat jövedelemtermelő képességét növelni.

1.3.2./ Beépítésre nem szánt területek (külterületek)

1.3.2.1./ Mezőgazdasági területek

a.) Extenzív gazdálkodásra szánt területek (Má-E)

Az ökológiai programok szintén extenzifikáció irányába hatnak. A kisparcellás művelés megtartandó. A rétek, legelők védendőek.

c.) Mezőgazdasági üzemi terület- birtoktest központ

Az OTÉK szerint létesíthető

A mezőgazdasági üzemi területek a mezőgazdasági termelés céljára szolgáló területtől elkülönített olyan területek, melyen a termeléssel kapcsolatos építmények helyezhetők el.

Az építmények elhelyezésére telket kell kialakítani.

Alapvetően a jelenlegi szövetkezeti majorságok területe, illetve az extenzív gazdálkodásra szánt területen kijelölhető mezőgazdasági rendeltetésű területek tartoznak ide. A mezőgazdasági üzemi területeken a mezőgazdasági tevékenységhez kapcsolódó és a feldolgozó ipari tevékenység megengedhető.

1.3.2.3./ Egyéb területek

A vízgazdálkodási területek tartoznak ide, a Keresztéte-patak, illetve az egyéb vízügyi létesítmények.

1.3.3./ Környezetvédelmi és tájrendezési javaslat

KERESZTÉTE környezetvédelmi helyzete túlnő a helyi önkormányzat hatáskörén.

A levegőtisztaságvédelem és a vízgazdálkodás helyi önkormányzati együttműködést igényel az egész Rakaca patak vízgyűjtő területre kiterjedően, mivel még ez a térség is a Rakacai-tó hatásterülete. További együttműködés szükséges a határmenti területeken.

Levegőtisztaságvédelmi szempontból a település az ÖKOLÓGIAILAG ÉRZÉKENY

Levegőminőségi besorolásba tartozik

a.) Vízvédelem

Felszíni vizek

A Rakacai-tó vízminőségi és vízgazdálkodási problémái szorosan összefüggenek a Rakaca-patak vízgyűjtő területének környezetvédelmi problémáival. Krasznokvajda térségében jelentős kiterjedésű gyümölcsstelepítések zajlottak az elmúlt évtizedekben. Az intenzív gazdálkodás jelentős vegyszer használattal jár, mely vízminőségi problémákhoz is vezet. Hosszú távú megoldás lehet az ún. integrált gazdálkodás bevezetése, mely sajátos átmeneti forma a hagyományos és a bio gazdálkodás között.

Felszín alatti vizek

A vízellátás helyi fúrt kútról történik, melyeknek talpmélysége nem olyan mély, hogy a felszíni szennyeződésekkel szemben kellően védett lenne.

b.) Termőföld és ásványvagyon védelem

A községek közigazgatási területének jelentős része intenzív gyümölcsösökkel betelepített terület, illetve részben erdőborította, részben mezőgazdasági művelés alatt álló illetve karsztos-kopár terület is előfordulnak, mivel a Rakaca – pataktól É-ra érzékenyebb fedett karszt, attól délre kevésbé érzékeny területek találhatóak.

A köpeny csuszamlás veszélye elsősorban külterületen áll fenn. A belterületen csúszásra hajlamos területek előfordulása ritkább.

A területet az országos és a SAPARD programok alapján érintik az agrárkörnyezeti programok. Az erdősítésnek, illetve a szántó-gyep konverzióknak, a legeltetési állattartásnak, illetve a biogazdálkodásnak, valamint a gyógynövény programoknak van prioritása.

c.) Települési környezetvédelem

Zajvédelem

Zajvédelmi szempontból az egész mikro régió helyzete jó, mivel a közlekedésből származó zaj emisszió a viszonylag csekély forgalom miatt nem számottevő. A csend szigetei ezen települések.

Vonalas jellegű zajforrások között sem jelentős 26016-os számú bekötőút.

Hulladék ártalmatlanítás

A települése be van kapcsolva a szervezett hulladékgyűjtő rendszerbe. Krasznokvajdán található engedélyezett hulladéklerakó, ide 8 település háztartási hulladékait rakják le. (Krasznokvajda, Kány, Percse, Büttös, Pamlény, Szászfá, Keresztéte, Gagyvendégi)

A hulladékgazdálkodásról szóló 2000. LXIII. tv. alapján gondoskodni kell a szelektív gyűjtés bevezetéséről. Az EU csatlakozás során várhatóan országos szinten derogációt kell kérni, mivel a hulladékgazdálkodással kapcsolatos előírások nem teljesíthetők. Fel kell készülni arra is, hogy a keletkezett hulladék 50 %-át újrahasznosítani szükséges, ezért községi komposztáló telepeket kell létesíteni.

9.) Táj- és természetvédelem

Keresztéte közigazgatási területén belül az alábbi védett és védelemre érdemes területek találhatóak

1.) Országos védelem alatt álló terület:

a.) **Országos védelemre tervezett** terület a leendő tájvédelmi körzet része – a védetté nyilvánítás folyamatban van, mint arról korábban tájékoztattuk az érintetteket – Keresztéte teljes külterület és zártkert.

b.) Az 1996. évi LIII. törvény erejénél fogva védelem alatt áll valamennyi **forrás, láp, barlang, víznyelő, szikes tó, kunhalom, földvár.**

2.) **SPA** (Madárvédelmi) területek a mellékelt térképen kék vonallal jelölve láthatók. Az SPA területek nemzetközi jogszabályi kötelezettségek alapján előzetesen kijelölt madárvédelmi területek, védett madarak költő-, pihenő-, táplálkozóhelyei.

3.) **ESA** (Természetileg Érzékeny) Terület: Keresztéte teljes községhatár. Kiemelt támogatási rendszert dolgoztak ki fenntartásukra, melyek a közeljövőben válnak elérhetővé.

4.) Természetismereti élőhelyek, természetvédelmi szempontból jelentős területek, ún. **természeti területek** a mellékelt térképen rózsaszín vonallal jelölve zöld kitöltéssel láthatók.

A természet védelméről szóló törvény természeti területekre vonatkozó rendelkezései.

Természeti területen az igazgatóság engedélye szükséges:

- a.) a gyepek és nádas művelési ág megváltoztatásához;
- b.) a gyepek, valamint a nád és más vízivégvényzet égetéséhez.

Természeti területen az igazgatóság szakhatósági hozzájárulása szükséges:

- a.) a termőföld más célú hasznosításához, művelés alól kivett terület újrahasznosításához
- b.) a földtani és ásványi nyersanyagkutatáshoz

Természeti területen – a jogszerűen beépített területek kivételével – tilos a természetes és természetközeli állapotú vízfolyások, vizes élőhelyek partvonalától számított 50 méteren, tavak partjától számított 100 méteren belül, valamint a vízfolyások hullámterében új épületek, mesterséges létesítmények elhelyezése. A

vízi létesítmények, a hajózást, a halastavakon a halászati hasznosítást szolgáló létesítmények elhelyezésére a külön jogszabályban meghatározott módon és esetben, az igazgatóság hozzájárulásával kerülhet sor.

5.) Ökológiai hálózatba tartozó területek a mellékelt térképen fekete vonallal jelölve láthatók.

Ezek a területek védett fajok élőhelyei, ökológiai funkcióval rendelkeznek. A területek védelmére vonatkozó törvényi szabályozás még nincs kidolgozva, de feltétlen védelmet érdemelnek. Fenntartásukra pályázati támogatások igényelhetők a jövőben.

6.) Egyedi tájérték

A nyilvántartás még nem készült el.

1.3.4./ Közlekedés

KERESZTÉTE jelenleg zsák település. Térszerkezeti kapcsolat rendszerében jelenleg erősen érződik a határmentiség.

A környező kis települések bekötő útjai a 2613-as számú Szalonna-Kázsmárk összekötő útra csatlakozik rá így a 26125 a 26126-os számú, illetve 26129-es számú bekötőút, melyről Kány-Buzita községek felé is van lecsatlakozás.

A mikrotérség központja KRASZNOKVAJDA.

Középfokú ellátás vonatkozásában (egészségügyi szakorvosi ellátás) Encshez és Szikszóhoz egyaránt vonzódik. A felsőfokú ellátást Miskolc biztosítja.

A 2613-as számú úton a jelenlegi forgalom nem jelentős. Ezen változás az esetben várható, ha a térség, mint idegenforgalmi célpont iránt tovább nő a kereslet, illetve az EU csatlakozás függvényében a határok ellégiesednek. (Várhatóan Szlovákia is EU tagország lesz a jövőben, ezért csak belső határázóna lesz a jelenlegi határmenti térség.)

Az útvonal lesz hivatott továbbá összekötni a tervezett M 30-as Hernád völgyi autópályát a 27-es úttal. Fontos regionális jelentőségű idegenforgalmi folyosó lesz, mely összeköti az Aggteleki és a Zempléni hegység üdülő övezetét, illetve a nemzeti parkot és tájvédelmi körzete(ket). Várhatóan a Csereháti Tájvédelmi Körzet is hamarosan kijelölésre kerül.

Az útvonal forgalma jelenleg nem jelentős, de amennyiben az autópálya program realizálódik (várhatóan 2005-ben megkezdik az építkezést), akkor e térség forgalma is megnövekszik. A 2613-as út jelenleg több helyen kanyargós és szűk keresztmetszetű, ezért az áteresztőképesség növelésére javasolunk több helyen kialakítani leálló sávokat. A Kány-Buzita közötti kishatár átkelő megnyitása is sokat segítené a kistérség nyitottabbá válásában, s mindez feltehetően KERESZTÉTE település látogatottságát is pozitívan erősítené.

VOLÁN autóbusz járatok

Keresztétéről jelenleg naponta 2 autóbusz járat indul, egy Miskolcra, egy pedig Encs vasút állomásra. Az alkalmi céljáratokat a VOLÁN veszteséges járatait ellensúlyozva a falugondnoki kocsi pótolja

Kistérségi összekötő utak

Az integrált faluközi utak fejlesztése során célszerű lenne Krasznokvajda és Keresztéte között kapcsolatot létesíteni.

Kerékpárút

A falusi turizmus fejlesztése érdekében a kerékpárutak létesítése kívánatos lenne, Keresztéte, Büttös, Szászfa, illetve Kány-Buzita települések a határmenti turizmus, illetve az előzőek során is említett munkaerő problémák leküzdése miatt is. (A MAGRIMA kft jelenleg 50 km-es körzetből kénytelen összeszedni az alkalmi munkaerőt)

Túrista út

A településen a piros turistajelzés vezet keresztül.

1.3.5./ Közművek

Vízellátás

A község részére az ivóvizet a CSER KÖZMŰ RT. Encs szolgáltatja helyi ivóvízrendszeréről.

A rendszer a község d-i végén fúrt kút vizét használja fel. A víznyomást a kút melletti hidrofor szabályozza.

A vízfogyasztás adatai:

Jelenleg:

lakosság:	30 fő
fajlagos ivóvízfogyasztás:	46 l/fő/d
ellátott vállalkozások száma:	-
lakóingatlanok száma:	32
ellátott ingatlanok száma:	25
csatlakozási arány:	78 %
a vízvezetékrendszer kiépítettsége:	1,0 km
közkifolyók száma:	-

10 éves távlatban:

lakosság:	35 fő
fajlagos ivóvízfogyasztás:	80 l/fő/d
átlagos napi vízfogyasztás:	2,8 m ³ /d
lakások száma:	34
ellátott lakások száma:	28
csatlakozási arány:	82 %

Távlatban a vízhálózatra kapcsolt lakások számának az egy főre eső fogyasztás mérsékelt növekedésével, az ingatlanok egyre jelentősebb részének üdülési és turisztikai célú hasznosításával a fogyasztás kismértékben emelkedik.

A település távlati tervében kijelölt fejlesztési területek ellátása, a számított fogyasztásnövekedés a meglévő hálózattal jó színvonalon kielégíthető.

A községben a vezetékes vízellátás csatlakozókkal megoldott, közkifolyók nincsenek, azokra igény sincs. (a hálózat eredetileg 8 közkifolyóval létesült.)

Tűzivíz ellátás

A község ivóvízhálózatának kiépítésével egyidőben a tűzcsaphálózat is kiépült. A hálózat a tűzivízigények kielégítésére alkalmas. A telepített tűzcsapok a korábban érvényes hazai szabványnak megfelelő altalaj tűzcsapok, a vízhálózat kezelője a felújítások során a tűzcsapokat EU norma szerinti feltalaj tűzcsapokra kell cserélje.

Egyéb vízfogyasztás

Jelenleg egyéb vízfogyasztás a közüzemi hálózatot nem terheli.

Vízvezeték hálózat

A kiépített hálózat anyaga döntően KM PVC cső, gumiékkészítésű szerelvényekkel.

A település ivóvízhálózata a mellékelt belterületi helyszínrajzon látható.

Szabályozási előírások:

Az ivóvízellátást szolgáló létesítmények védelméről szóló 23/1997. (VII.18.) Sz. Kormányrendelet szerint a földbefektetett vízvezeték védősáv határa a vezeték felett a föld felszínéig, alatta 1,0 m-ig, két oldalt 2-2 m távolságig terjed.

Az egyéb közművek és a vízvezeték közötti távolság, a keresztezések műszaki előírásai, az érvényes szabványok, az egészségügyi előírások a kiviteli tervekben kötelezően alkalmazandók.

A kút körzetében az előírt 50 m-es közegészségügyi védőtávolság betartandó.

Szennyvízelhelyezés

A településen jelenleg szennyvízcsatorna-hálózat nem üzemel, az ivóvízzel ellátott épületek szennyvizeinek elszállítása esetleges, ellenőrizetlen, a talajvízkészlet elszennyeződéstől való megóvása nincs biztosítva.

A községben szennyezett talajvizek közvetve a Rakaca patak vizét szennyezik, közvetve ivóvízbázisok elszennyeződését okozzák. A község a zártrendszerű szennyvízelvezetés megoldására saját erőből képtelen. A község önkormányzata eddig többféle pályázaton, több szomszédos községgel összefogva igyekezett a leírt közcél (a talajvíz szennyezés megszüntetése) érdekében állami pénzeszközök elnyerésére, eddig eredménytelenül.

A településen hosszútávú (10 éves távlatban) 2,1 m³/d kommunális szennyvíz összegyűjtésével, elvezetésével ártalmatlanításával kell számolni.

Távlatban a szennyvíz-hálózat építését a B.A.Z. Megyei Szennyvízcsatornázási Keretterv is előírja.

Átmeneti intézkedések: az épülő új ingatlanok építésénél, meglévők felújításánál, ivóvízcsatlakozók építése esetén ingatlanonként zárt szennyvíztárolók elhelyezését kell megkövetelni. Csak jó minőségű zárt szennyvíztárolóval ellátott építményekre szabad használatbavételi engedélyt kiadni. Az önkormányzatnak a szennyvízelhelyezés ellenőrzését meg kell szervezni. A szennyvíz szállítására erre alkalmas, megbízható vállalkozót ki kell jelölni, akinek az elszállított szennyvízmennyiségét az ingatlantulajdonos felé a szállítás alkalmával bizonylatolni kell. Az önkormányzatnak az ingatlantulajdonost el kell számoltatni az elfogyasztott ivóvíz min. 75 %-ának megfelelő szennyvízmennyiség elszállíttatásával. A bizonylatolásnál a hiányzó szennyvízmennyiség után az elszállítási díjnál nagyobb bírságot (ösztönző bírságot) kell megállapítani.

A községben a patak községtől D-re eső medrétől min. 100 m távolságban ürítőhelyet kell kijelölni. A kiöntött szennyvíz kirothasztására alkalmas szivárgásmentes medencét, a tisztított szennyvíz gyökérszűrés szikkasztására alkalmas telepet kell létesíteni.

A szükséges berendezés létesítéséhez, a szennyvíz szállításához szükséges tartálykocsi beszerzéséhez állami, pályázati pénzeszközök biztosítása, mint minimális ráfordítás az állam részéről alaposan indokolt. A szükséges berendezések engedélyezett kiviteli tervek alapján építhetők.

Szabályozási előírás

A helyi szennyvíztároló-medencék, a gyökérszűrés rothasztás telepe részére telek kialakítása szükséges, a szükséges védőtávolságot biztosító helyen.

Csapadékvíz elhelyezés, belvíz és árvízvédelem:

A község belterületére hullott csapadékvizeket a községet érintő három patak vezeti el. A burkolt utaknál a burkolathoz kapcsolódó folyókák, vagy nyílt árkok vezetnek el. Ezek tisztítása, rendbetétele szükséges.

Az árkok, folyókák rendszeres tisztítása is szükséges.

A község külterületén a patak medrek mentén a patakot kísérő nedves rétek régi, patakhoz csatlakozó vízlevezető árkait tisztítani, felújítani szintén szükséges.

Az ár- és belvízvédelem biztonsága megköveteli, hogy a község külterületén a patakok medre mielőbb iszaptalanításra, kitisztításra kerüljön.

Szabályozási előírások

A patakok, vízfolyások, árkok partjain a partéltől számított 2,0-2,0 m széles fenntartási sávot szabadon kell hagyni a fenntartási munkák számára. Ezen belül építmény, kerítésvonal nem kerülhet.

Egyéb

A község területén a községet kiszolgáló kúton kívül vízkészlet felhasználást nem tartanak nyilván.

A településen a felszín alatti és felszíni vizek minőségét a lakosság hulladékéelhelyezési tevékenysége rontja. Negatív tényező a vizek medrének, környezetének rossz állapota, karbantartottság, felügyelet hiánya.

A tervezett intézkedések a helyzet javítását célozzák.

Gázellátás

A községben nincs vezetékes gázellátás. A vezetékes gázellátás műszaki lehetősége a MOL-GÁZ RT (Szerencs) kezelésében álló hálózatból biztosított. A gázellátásra több községgel közösen készített regionális gázellátási terv, több pályázat készült. A létesítést azonban nem támogatták.

Megállapítható, hogy a község és a körzet gázellátása távvezetéki rendszerről belátható ideig nem gazdaságos, a fogyasztott gázmennyiség árreése a körzeti berendezések üzemének fenntartását nem fedezné.

A településen PB ellátásra alapozott ún. falugáz rendszerrel való gázellátásnak van realitása. (belterületen belül gázhálózat, községi PB tartálytelep).

Jelenleg a településrendezési terv készítése idején a megvalósítást az állami gázárszabályozás intézkedései nem teszik lehetővé. (A PB-nek világpiaci ára van, a földgázár jelentősen támogatott.) Az állami gázárszabályozást a PB gépkocsi-üzemanyagként való felhasználásának lehetősége indokolja.

Az áranomáliák megoldása után a gázellátás megvalósítható.

Megállapítható, hogy a szervezett, időjárás független biztonságos gázellátás megoldása a község jövője szempontjából alapvető fontosságú. A gázellátás hiánya olyan mértékben elriasztó, hogy az egyetlen okként is megakadályozza település fejlődését.

Villamosenergia ellátás

A községben 3 db 20/0,4 kV-os transzformátor található, melyek kiterheltsége kb 70 %-os. A közvilágítás korszerűsítése időszerű.

A település közvilágítási helyzete változó. A vezérlés alkonykapcsolással történik, kapaszkodó rendszerben. A fejlesztés során törekedni kell a lámpatestek egységesítésére, korszerűsítésére és az energiatakarékos izzók felszerelésére, az útkategóriának megfelelő szabványban előírt megvilágítási értékek kielégítésére. Ezen munkálatokhoz megfelelő tanulmánytervek birtokában pályázati pénzek is igénybe vehetők. Az utak korszerűsítésénél az energiatakarékos lámpatesteket kell alkalmazni és a leszerelt lámpákkal ideiglenesen az elhanyagolt és nem megfelelő utcák világítása lámpa sűrítéssel javítható

Az ÉMÁSZ Rt-nél néhány éve bevezetett hangfrekvenciás körvezérléssel sikerült a napi csúcsidőszak fogyasztását kiegyenlíteni.

Hosszú távon fel kell készülni az alternatív energia használatára is. A napenergia, a hőszivattyú alkalmazásának hiánya, hogy nálunk még nem kap elegendő támogatást az alternatív energia használat.

Távközlés

Keresztéte község az országos távbeszélő hálózati struktúrában a miskolci primer körzetbe, ezen belül Krasznokvajda központjának nagy egységes helyi hálózatába tartozik.

A távbeszélő állomások hagyományos rézerű kábel hálózattal kapcsolódnak Krasznokvajdán üzemelő korszerű digitális központhoz. A központ fényvezető kábelrel csatlakozik magasabbrendű anyagközpontjához és rendelkezik ISDN kapacitással is.

Ez azt jelenti, hogy a település lakói igénybe vehetik a távbeszélőn kívüli egyéb külön szolgáltatásokat is.

A MATÁV rendszeresen vizsgálja a térség ellátását szolgáló távbeszélő központ és hálózat telítettségét, valamint a térségben várható távbeszélő, ISDN és bérelt vonali igényeket és ennek megfelelően tervezi a szükséges fejlesztéseket.

Kábeltévé

A községben kábel tv szolgáltatás nincs

C./ VÁRHATÓ TÁRSADALMI, GAZDASÁGI HATÁSOK

A társadalmi, gazdasági hatások annak függvényében vázolhatók, hogy a település hosszú távú fejlődésében a térségi kapcsolatok és a térségi együttműködés hogyan alakul. Függ továbbá a növekedési pálya időbeni alakulásától is, kiváltképpen attól, hogy a népességcsökkenés lassul-e?

A település organikus fejlődése akkor fog bekövetkezni, ha a humán erőforrás fejlesztés sikerül, a növekedés üteme pedig mérsékelt lesz. A megyei fejlesztési koncepcióban felvázolt gyorsított fejlődés várhatóan ezt a térséget nem fogja érinteni.

A várható eredmény:

- A települési és táji értékek védelme biztosított lesz.
- A környezet biztonság nő.
- Az ökológiai programok a kistérségi tájhasználatához illeszkednek.
- Csökken a munkanélküliség.
- A falusi turizmus számára vonzóvá válik a település.

ÖRÖKSÉGVÉDELMI HATÁSOK

- A múltból való építkezés pozitív jövőképet eredményez
- A település értékei ismertté válnak
- A hagyomány ápolás fontossá válik
- Értéktörző megújulás kezdődik
- Erősödik a helyi identitás
- A hely szelleme (genius loci) mély nyomokat hagy az ide látogatókban
- A kulturális turizmus számára fogadóképpé válik a település
- Hagyományos kézműipari mesterségek újulnak meg

1. számú melléklet

A tervezett Csereháti Tájvédelmi Körzet természetvédelmi kezelésének koncepciója

A terület természeti állapotának rövid ismertetése

A terület az alábbi öt kistájat, illetve azok részeit érinti:

- Bódva-völgy
- Tornai-dombság
- Szendrői-rögvidék
- Rakacai-völgymedence
- Keleti-Cserehát

Domborzati adottságok:

A dombság tengerszint feletti magasság: 150-340 méter, melyet a Rakaca-patak medencéje tagol. A térség nyugati felét a Rakaca-patak és a Sas-patak mészkőszurdok teszi változatossá.

Földtani adottságok:

A térség nyugati részén a kőzettani alapot triász kori karbonátos üledék alkotja. A felette elhelyezkedő pleisztocén üledék a vízfolyások hatására dombsági arculat vett fel.

A keleti rész a pleisztocént megelőző korokban medence helyzetű volt, melyen a pliocén tengeri-tavi üledékképződés megszűnésével jelentős hordalékkúp épült, majd a pleisztocén megemelkedés után dombsági arculatúvá vált, s jelenleg felszínét nagyrészt agyag borítja.

A térség nyugati részén a korábbi intenzív deráziós (lepusztulós) folyamatok következtében a földtani alapkőzet több helyen kipreparálódott (Rakaca- és Sas-patak alsó folyása).

Talaj:

A terület legjelentősebb talajtípusa az agyagbemosódásos barna erdőtalaj. Előfordulnak még a rendzinák, valamint a völgytalpakon az öntés talajok. Az agyagbemosódásos barna erdőtalajok általában savanyú kémhatásúak, a korábbi kíméletlen terület használat következtében lepusztult erodálódott foltjaikkal is gyakran találkozhatunk.

Éghajlat

Nyugatról keletre a mérsékelt hűvös-mérsékelt nedves klímából a mérsékelt hűvös-mérsékelt szárazba hajlik. Az évi átlagos napfénytartam 1800-1850 óra, melyből nyáron 700 óra körül süt a nap. A hőmérséklet évi középhőmérséklete 8,5-9 °C. A fagymentes napok száma 160 körüli. Az évi átlagos csapadék mennyiség 600-650 mm keletről nyugatra növekszik, s ebből 400 mm körül esik a tenyészidőszakban. Az uralkodó szélirányok: É, É-NY.

Vízrajz:

Nagyrészt a Bódva folyóba torkolló Rakaca- és Sas-patak vízgyűjtőjét foglalja magába a terület. Hóolvadáskor és a kora nyári esőzések idején a völgytalpakon

jelentős az árvízveszély. Összefüggő talajvízszint csak a völgyekben van 2-3 m mélységben. A talajvíz általában nitrátos.

Növényzet:

A terület növényföldrajzilag a Pannóniai flóratartomány (Pannonicum) Északi-középhegységi flóraidékének (Matricum) Tornaense flórajrásába tartozik.

A térség legjelentősebb fásszárú potenciális növénytársulásai – területi arányukat is figyelembe véve – a cseres tölgyesek (*Quercetum petraeae-cerris*), a gyertyános-kocsánytalan tölgyesek (*Quercus petraeae-Carpinetum*), valamint említést érdemelnek még a másodlagosan kialakult, mészkerülő tölgyes-jellegű (*Luzulo-Quercetum*) állományok. Ahol a pleisztocén üledék lekopott és az alapkőzet előbukkan, sziklás déli kitettséggű részeken molyhos tölgyesek (*Corno-Quercetum pubescenti-petraeae*), foltszerűen karsztbokorerdők (*Ceraso-Quercetum pubescentis*) és igen kis kiterjedésben sziklai cserjések (*Waldsteinio-Spiraeetum media*) jelennek meg. E mészkő-kibukkanásos részek fátlan növénytársulásai a sziklagyepek (*Asplenio ruta-murariae-Melicetum ciliatae*, *Campanulo-Festucetum*) és lejtőssztyepprétek (*Pulsatillo-Festucetum*, *Cleistogeno-Festucetum*).

A vízfolyások mentén égerligetek (*Aegopodio-Alnetum*) és fűzligetek (*Salicetum albae-fragilis*) találhatóak, valamint fragmentálisan a keményfás ligeterdők (*Quercus-Ulmetum*) maradványai. Az év jelentős részében vagy folyamatosan vízborította területeken megjelenő fűzlápok, bokorfüzesek (*Calamagrostio-Salicetum cinerea*) és velük mozaikszerűen megjelenő fátlan társulások jelentős természeti értéket képviselnek. Kiemelt védelmet érdemelnek a láprétek, magassásosok, magaskórósok és mocsárrétek (*Molinietum coeruleae*, *Deschampsietum caespitosae*, *Filipendulo-Geraniumetum*, *Cirsio cani-Festucetum pratensis*, *Caricetum elatae*, *Caricetum caespitosae*, stb.)

Az erdőterületek nagy része jelenleg erdőgazdálkodás alá vont cseres-tölgyes és gyertyános-tölgyes, valamint erdei fenyves és ritkábban lucfenyves és akácos.

Jelentős természeti és tájképi értékkel rendelkeznek a tervezett tájvédelmi körzet nagy részét képező átalakított, másodlagos élőhelyek. Fontosabbak a fás legelők, legelők és kaszálók, melyek közül a hagyományos gazdálkodás e térségben is tapasztalható hanyatlás beerdősülés különböző szukcessziós stádiumai figyelhetők meg. Sajnos a területen több helyen (helytelen használat vagy valamilyen szennyezés eredményeképpen) a növényzet degradációja is tapasztalható.

Néhány értékes, ritka növényfaj a területről:

Nedves területek:

bunkós sás (*Carex buxbaumii*), északi sás (*Carex hartmanii*), fekete sás (*Carex nigra*), gyapjúsás fajok (*Eriophorum latifolium*, *E. angustifolium*), gyepes sás (*Carex caespitosa*), kígyógyökerű keserűfű (*Polygonum bistorta*), kockásliliom (*Fritillaria meleagris*), kornistárnics (*Gentiana pneumonanthe*), mocsári kosbor (*Orchis laxiflora*), széleslevelű ujjaskosbor (*Dactylorhiza majalis*), szibériai nőszirm (*Iris sibirica*), zergeboglár (*Trollius europaeus* subsp. *tatraea*), zombéksás (*Carex elata*), stb.

Szárazgyepek

csinos árvalányhaj (*Stippa pulcherrima*), leánykökörccsin (*pulsatilla grandis*), magyar nőszirm (*Iris aphylla* ssp. *hungarica*), nagyzezerjófű (*Dictamnus albus*), stb.

Savanyú talajú erdők:

kapcsos korpafű (*Lycopodium clavatum*), csarab (*Calluna vulgaris*), fekete áfonya (*Vaccinium myrtillus*), császár galóca (*Amanita cesarea*).

Állatvilág

A területen még fellelhető rövidfűvű legelőkön megtalálhatjuk az ürgét (*Citellus citellus*). Az ürgeállományhoz és az egyéb kisebb testű, mezőgazdasági területen élő rágcsálókhoz kapcsolódva meg kell említeni a térség erős ragadozó madár állományát kiemelve a parlagi sast (*Aquila heliaca*), illetve más vonatkozásban a békászó sast (*Aquila pomarina*). A völgyek tavaszi vízhatás alatt álló részén, illetve a kötött talajon kialakult gödrökben és lefolyástalan részeken gazdag kétéltűállomány alakult ki. A kétéltűekhez kapcsolódva említést érdemel a fehér gólya (*Ciconia ciconia*), de a fekete gólya (*Ciconia nigra*) is fészkel, illetve jelen van a térségben. A művelt rétek, illetve még be nem erdősült magasságosok ritka költő madara a haris (*Crex crex*). A hagyományos kisparcellás mezőgazdasági területek ritkuló madara a fogoly (*Perdix perdix*) és a fűrj (*Coturnix coturnix*).

A beerdősülés különböző fázisaiban lévő egykori legelők ritkuló madara a búbos banka (*Upupa epops*). Ez az élőhely nagyon kedvező a gébicsféléknek (*Lanius spp.*) is. A zárt erdőkben erős állománya van a vadmacskának (*Felis sylvestris*) illetve a borznak (*Meles meles*).

Természetvédelmi szempontból legfontosabb élőhelyek és értékek összefoglalása

A tervezett tájvédelmi körzet legjelentősebb természeti és tájképi értéket képviselő élőhelyei:

- az év nagyrésztben vagy folyamatosan vízzel borított élőhelyek lápi növénytársulásai és a hozzájuk kötődő állatközösségek.
- az emberi kezelés hatására kialakult dombvidéki mocsárrétek. (Kialakulásukat és fennmaradásukat évszázadokon keresztül történő kaszálás tette lehetővé.)
- egyedi tájképi értéket és különleges élőhelyet biztosító fáslegelők (cser, kocsányos- és kocsánytalan tölgy, vadrkörte és nyír alkotják.)
(A legeltetéses állattartás motiválta létrejöttüket; eredetük többféle lehet. Nagyrészt az erdők folyamatos ritkításával és legeltetésével létrejött élőhelyek, helyenként több mint kétszáz éves faegyedekkel.)
- a legeltetés és kaszálás hatására kialakult sovány gyepek.
(A legeltetéses háztáji állattartás által kialakított gyepek, valamikori erdők helyén.)
- a legeltetés felhagyásával, illetve a szántóföldek művelésének felhagyásával kialakult beerdősülő területek.
(Kiváló mintaterületei a természetes szukcessziós folyamatoknak. Már tíz-húsz évvel a használat abbahagyása után is kitűnően tanulmányozhatók a szukcessziós lépcsőfokok.)
- sziklagyepek, illetve karsztbokorerdők a Rakaca- és Sas-patak folyásának alsó része mentén

A védetté nyilvánítást követő gyakorlati célkitűzések, stratégiák

A védetté nyilvánítás után a területre, mint védett természeti területre a természetvédelmi jogszabályok vonatkoznak. A jogszabályokban foglalt korlátozások és tilalmak alóli felmentések a következők:

- Szántóterületeken nem kell igazgatóságunk engedélyét beszerezni növényvédő szerek, bioregulátorok és egyéb irtószerek valamint a talaj termőképességét befolyásoló vegyi anyagok alkalmazásához. [1996. évi LIII. törvény 38. § (1) g.]]
- Nem kell az igazgatóság engedélye horgászathoz, közösségi és tömegsportesemények rendezéséhez. [1996. évi LIII. törvény 38. § (1) h.), i.)]

A védetté nyilvánítás után az igazgatóság egy tájvédelmi körzet iroda létrehozását tervezi legalább három fő részvételével (1 fő TK vezető, 2 fő természetvédelmi őr). Az iroda részben önálló területi egységként üzemel.

Az igazgatóság kiemelt feladatnak tartja a terület természeti és tájképi értékeinek megismertetését és az országos szintű elismerés megszerzését, ezzel párhuzamosban a területen különösen fontosnak tartja a turizmus fejlesztését is.

A területen általában az extenzív, természetkímélő gazdálkodási, területkezelési módok megőrzéséhez elvi támogatást nyújtunk, illetve lehetőségeinkhez mérten anyagilag is támogatni tudjuk azokat.

Működő kapcsolatokat szeretnénk kialakítani a helyi lakossággal, az önkormányzatokkal, valamint egyéb helyi szervezetekkel, hogy infrastruktúránkkal és ismereteinkkel lehetőséget biztosítsunk szakterületünk vonatkozásában a helyi fejlesztésekhez.

Cél a területen kialakult még művelés alatt álló kaszálók, legelők fenntartása, s ehhez lehetőségünkhöz mérten anyagi támogatást is kívánunk adni.

Azokon a területeken, amelyek magántulajdonban vannak és olyan természetvédelmi szempontú korlátozással kell élnünk, mely számszerűsíthető veszteséggel jár, vállaljuk a jogszabályi kereteken belül a korlátozásból fakadó veszteség kifizetését, illetve törekszünk a területek tulajdonjogának vásárlás útján történő megszerzésére.

A terület népi kultúrájának és építészetének megőrzése ugyancsak fontos feladat számunkra.

A természetvédelmi szempontból kiemelt fontosságú területeket, melyekre a következő irányelvek vonatkoznak:

-
- megőrzésük érdekében különösen fontosak a megelőzőleg folytatott kezelések, terület használati módok fenntartására (az érintetlenséget igénylő területek későbbiekben említjük),
- csak a természet- és tájvédelem érdekeit nem sértő létesítmények helyezhetők el rajtuk,
- csak a természetvédelem érdekeit nem sértő vadgazdálkodás végezhető rajtuk,
- a tájidegen növények fokozatos eltávolítása szükséges,
- a természetvédelmi értékek veszélyeztetése nélkül szabadon látogathatók.

A következő területeken semmilyen beavatkozást nem támogatunk:

- Sziklagyepek, lejtősztyepprétek
- Sajmeggy-molyhostölgy bokorerdő, sziklai cserjés,
- Bokorfüzesek, forráslápok,
- Egyes az alábbiakban részletezett beerdősülő savanyú talajú területek.

A mellékletekben elkülönített területek közül az alábbiak különös tekintettel:

-
- Sas-patak és Rakaca alsó folyásának szurdoka,
- Sas-patak felső folyása,
- Nagy völgy,
- Rakaca felső folyása,
- Megyespusztai legelőerdő egyes részei
- Csonkás tető beerdősülő gyepterületei.

Kismértékű beavatkozást igénylő területek:

Gyapjúsásos láprétek (évente, kétévente késő nyári tisztító kaszálás)

Aktív kezelést igénylő területek:

Rétek esetében: A vízhatástól függően évi egyszeri vagy kétszeri kaszálás, a nedves területeken csak kézi kaszálás javasolt. A lekaszált széna elszállítása minden esetben elengedhetetlen. A kaszálás időpontját az adott területen előforduló ritka vagy védett növény és állatfajok életciklusának megfelelően kell megállapítani.

Legelők esetében: a természetes vízfolyások mentén kerülni kell:

- az itatást,
- a természetvédelmi szempontból fontos területeken a túllegeltetést.

A legelő területek megőrzése szempontjából fontos a használat során az időnkénti cserjeirtás illetve tisztító kaszálás. Az itatókat, pihenőhelyeket a kevésbé értékes helyeken kell kialakítani. A felhagyott legelők, illetve szántók erdősítése esetén kerülni kell a tájidegen fafajok (akác, fenyőfélék) alkalmazását.

Legelőerdők esetében: nagyon fontos a még be nem erdősült területek megőrzése, állapotának fenntartása. A beerdősülteken általában az erdőgazdálkodás szabályai az irányadók, de mindenütt elsődleges az egyedi értéket képviselő öreg fák kímélete.

Szántók esetében: támogatjuk a hagyományos kisparcellás, extenzív szántóföldi művelést. A nagyüzemi szántóföldi növénytermesztés esetén támogatjuk a nagy parcellák megosztását és parcellák határai mentén mezsgyék, bokorsorok kialakítását, valamint a kevésbé vegyszer és műtrágya-igényes növénykultúrák termesztését (pillangósok, gabonafélék a kukorica kivételével). Szükséges azoknak a parlag területeknek a magára hagyása, melyeken a természetes szukcesszió eredményeként a cserjésedés, beerdősülés erőteljesen megindult. Véleményünk szerint a szántóterületek arányának csökkentése, az őshonos, termőhelynek megfelelő fafajokkal történő erdőtelepítések végrehajtása jó út a racionálisabb földhasznosítás felé.

Gyümölcsösök esetében: a hagyományos tájfajták termesztésén alapuló extenzív termesztést támogatjuk.

Erdőgazdálkodás területén: a fakitermelések tekintetében időbeli korlátozást kívánunk alkalmazni, mely általánosságban a törzskiválasztó gyérítési korú és attól idősebb állományok esetében a vegetációs időszak legaktívabb szakaszában, április 1-től július 31-ig a fakitermelések teljes tilalmát jelenti. Fenyő állományoknál és akácoknál eseti engedéllyel van lehetőség eltérni az időbeli korlátozásoktól. Az őshonos fafajú erdők esetében szükségesnek tartjuk a természetes felújítások arányának növelését. A cseresek esetében termőhelyükre figyelemmel – fontosnak tartjuk részarányuk csökkentését a tölgyek – elsősorban a kocsányos tölgy – javára. A fenyőállományok esetében a felújítások végrehajtását a termőhelynek megfelelő, őshonos fafajokkal tartjuk elfogadhatónak. Az akácok felújításánál szükségesnek tartjuk azt, hogy az akácok területe ne növekedjen. (Részarányuk sem a felújítások során, sem az erdőtelepítések során ne növekedjen.) A nemesnyárok telepítését legfeljebb csak fasorokban tartjuk elfogadhatónak.

Vadgazdálkodás területén: a területek természetes vadeltartó képességéhez igazodó vadállomány szerkezet és létszám kialakítása fontos cél számunkra. A terület jellegéből fakadóan fontos a vaddisznó létszámának kontrollja, ennek érdekében a vaddisznó állomány létszámának és károsításának fokozatos figyelemmel kísérés, szükség esetén a létszámapasztás. A korábban jelentős volt a terület apróvadállománya, melynek kímélete és az állomány természetes úton történő szaporodás természetvédelmi cél is.

A fajok védelme

A magyar nőszirm (Iris aphylla ssp hungarica) állományának élőhelyén, a Tapolca-hegyen és a Rakaca-völgyben (a Király-heggyel szemben lévő oldalon) szükséges a folyamatos cserjeirtás a beerdősülés bebokrosodás elkerülése szempontjából.

A sztyeppréteken, az itt előforduló ritka fajok védelme érdekében (Iris variegata, Echium russicum) tilos az égetés.

A kockás liliom (Fritillaria meleagris), kígyógyökerű keserűfű (Polygonum historta) és a gyapjúsásfajok (Eriophorum latifolium, E. angustifolium) védelme érdekében élőhelyükön évente egyszeri kaszálás szükséges.

A zergeboglár (Trollius europaeus ssp. tatrae) élőhelyén, a Rakaca felső folyásánál, Szemere község határban tilos a legeltetés és az állatok áthajtása.

A haris (Crex crex) fészkelőhelyeinek felmérése évről évre fontos feladat, csakúgy, mint felmérés alapján a kaszálásoknak a fészkelések befejezéséhez történő igazítása.

A terület erdeiben fészkelő ragadozó madarak védelme érdekében fontos az évről-évre történő fészektérképezés és a fészkelőhelyek zavartalanságának biztosítása.

A tájidegen agresszív növényfajok fokozatos eltávolítása, terjedésük megakadályozása szükséges. Különös figyelmet érdemel ebből a szempontból a

kanadai aranyvessző, a magas aranyvessző és a japán keserűfű, valamint az erdőgazdálkodásról szóló részben megemlített fásszárú fajok.

Látogatás, oktatás, bemutatás

A látogatásnak (idegenforgalomnak), az oktatásnak és a természeti értékek bemutatásának különböző súllyal és más-más hatókörrel, együttesen kulcsfontosságú szerepe van területről és a természetvédelemről alkotott kép kialakításában és a köztudatban való megjelenésében.

A térség adottságaiból fakadóan a terület felszíni értékei tájképi megjelenése és népi építészete jelenthet vonzerőt a turizmus számára. A teljes térség szabadon látogatható, kivételt képez ez alól az egyes kiemelt természeti értékek látogatása, ott ahol a látogatás a természeti értéket veszélyezteti. A kiemelt értékek védelme érdekében tett korlátozásokról jól elérhető folyamatos tájékoztatást kívánunk nyújtani.

Igazgatóságunk meghatározó, szervező, koordináló szerepre törekszik a természeti értékek bemutatása, az ismeretterjesztés, a környezeti nevelés terén, de rendkívül fontos, hogy a megfelelő stratégiák alkalmazása során szorosan együttműködjön a térségben tevékenykedő oktatási intézményekkel, társadalmi szervezetekkel, természeti közösségekkel, egyesületekkel és önkéntesekkel, valamint helyi lakossággal.

A terület oktatási és bemutatási szerepét propaganda eszközökkel (hirdetések, túrakalauzok, oktató és információs központok) és módszerekkel (tanösvények létesítése és fenntartása, természetvédelmi táborok szervezése, bemutatóhelyek kialakítása, speciális igényeket kielégítő túrák szervezése, stb.) kívánjuk elősegíteni.

2, számú melléklet

1. sz. táblázat
A hagyományos és az integrált gazdálkodás összehasonlítása

Megnevezés	Hagyományos	Integrált
A szántóterület aránya	a lehető legnagyobb	amennyi ésszerűen lehet
A takarmánytermő terület aránya	a lehető legkevesebb	amennyi csak lehet, helytől és állatlétszámtól függően
Főbb növények	búza, árpa, kukorica, cukorrépa, repce, különfélék	búza, árpa, rozs, zab, burgonya, cukorrépa, repce, takarmányrépa, zöldtrágya
A gabona hányada	lehetőleg 100 %	legfeljebb 70 %
Másodnövény	ritkán, mert munkaigényes	amennyi ésszerűen betakarítható
Állatállomány	üzeme válogatja, főleg ipari tartás	a zöldtakarmány és a trágya szükséglet szerint
Abrakhányad	általában nagy	lehetőleg kevés, csak kiegészítő a zöldtakarmányhoz
Szerves trágya	tarlómaradvány, hígtrágya, ipari tartás esetén	lehetőleg zöld- és istállótrágya, tarlómaradvány, hígtrágya
Műtrágyázás	feltöltéssel	pontosan a növény igényeihez szabva lehetőleg mérsékelten
Vegyis növényvédelem	bőséges	amennyi kell, minél kevesebb
Mechanikai növényvédelem	jóformán semmi	amennyi a munkaszervezésbe belefér
Talajmunka	nagy hatékonyság, kis ráfordítás	fő cél a talaj kímélete, a forgatás mellőzése
Hozam	amennyi csak lehet	amennyi hosszú távon ésszerű
Ökológiai követelmények	amennyit a törvény előír, s az nem sok	az ökoszisztéma kiépítésére

2. sz. táblázat
A biodinamikus és a hagyományos mezőgazdaság összehasonlítása

Biodinamikus	Hagyományos
Üzemszervezet	
1. Biológiai és munkagazdasági hatékonyság kihangsúlyozása, helyileg irányítottan	Műszaki- munkahatékonyság kihang-súlyozása, gazdaságilag irányítottan
2. Sokféle kiegyensúlyozott, eltérő üzemága, helyszínek megfelelő vetésforgó.	Specializálódás, azaz egy vagy több üzemág aránytalan kifejtése.
3. Az üzem önellátása trágyával és takarmánnyal.	Műtrágyák és takarmányok meg gondolatlan behozatala.
4. Viszonylagos piacfüggőség a sokféleség és az asszociáció miatt.	A rövid idejű piacorientációs program folytatása.
Termelés	
5. Tápanyag – körforgás	Tápanyag - pótlás
6. Főleg saját gazdaságból származó trágyák	Jelentős mennyiségű, vagy kizárólagos trágyázószer - vásárlás
7. Lassan oldódó ásványi anyagok (pl. mész)	Oldható ásványi műtrágyák (és mész)
8. Gyomnövény- eltávolítás a föld megművelésével, fizikai módszerekkel, dinamikus módszerekkel	Gyomnövény - eltávolítás gyomirtókkal, a föld megművelésével, megmunkálásával
9. Rovarelhárítás, öngyógyítás (a rendszeren belüli önszabályozás) alapján	Rovarelhárítás és betegséggyógyítás a biocidok kiküszöbölésével
10. Főleg saját gazdaságból származó életfenntartó és teljesítménynövelő takarmány	Jelentős takarmányvásárlás, területtől független tömeges állattartás
11. Háziállattartás és - ellátás a teljesítmény és az egészség fenntartásához	Háziállattartás és - ellátás főleg teljesítmény és munkaerő kihasználású cézzal
12. Vetőanyag, szaporítóanyag változtatás, ha szükséges	Gyakori vetőmag, szaporítóanyag változtatás
Működésmód	
13. Komplex életfolyamatok élénkítése dinamikus intézkedésekkel: Preparátumok a trágyához, a kultúrnövényekhez, a gyomnövényekhez és rovar-irtáshoz	Külső vezérlés hatóanyagok alkalmazásával a növénytermesztésben és az állattartásban
14. A termelés "beépítése" a környezetbe, a természetes körfolyamatok figyelembe-vétele, tájvédelem	A termelés "egyenjogúsítása" a környezetben a kémia és technika alkalmazásával
15. Az állatok és a növények harmonikus ellátása életfolyamataik alapján. Saját gazdaságból származó trágya és takarmány felhasználása	Túlzott ellátás, a hiányjelenségek megszüntetése betervezett kiegészítéssel.
Társadalmi kihatások	
16. Népgazdaságilag előnyös anyag- és energiafelhasználási és jövedelmezőségi viszony, magánjogilag stabil pénzügyi sikerek	Népgazdaságilag előnytelen anyag- és energiafelhasználás, magángazdaságilag nagy kockázat, részben nagy nyereség.
17. Nem szennyezi a környezetet.	Jelentősen szennyezi a környezetet.
18. Vigyáz a talaj megtartására, fenntartja a növény és állatállományt	Pazarolja a talajt, többszörös erózió, elhasználdnak és kipusztulnak a növényi és állati természetes állományok.
19. A lakossági ellátás és a termelés észszerűsítése. Az áttekinthető viszonyok létrehozására való törekvés a termelő és a fogyasztó között.	Az előállítás helyi és regionális specializálása. Hosszú szállítási utak, centralizált készletezés. Tendencia a termelő és az előállító nevének elhagyására a nagyvállalat bekapcsolódásával
Emberi értékek	

20	Egységes, önmagában differenciált felismerés	Beszűkített, okszerű gondolkodás
21	Egységes világnézet és motiváció	Emancipált, erőltetett gazdasági beállítottság.

3.sz. táblázat
Az öko-gazdálkodás termelési irányai

Megnevezés	Biodinamikus gazdálkodási mód	Szerves-biológiai gazdálkodási mód	Munkaközösség a természetközeli, minőségi gyümölcsstermesztésért
Kiindulás, elméleti alapok	R. Steiner: "Der land-wirtsch, Kurs"/1924 A mezőgazdaság irány-vonalai Koepf (Petter-son) Schumann (1974) Törekvés a nagyobb természetismeretre zárt üzemszervezettel, a talaj biológiai folyamatainak támogatásával, a természet ritmusának betartásával	Müller/Rusch: A termőföld felújítása a természetes erdőtalajon létrejövő rétegeképződés alapján.	Fürst/Aubert: "Anbaurichtlinien" (1977) - mit jährlichen Ergänzungen Termesztési irányvonalak kiegészítésekkel. A növények ökorendszerének erősítése a talaj ellenőrzésével, szerves trágya ellátásával, stb.
Közös alapelvek	A legfontosabb alapelv a mezőgazdasági termeléssel összefüggő (természeti) folyamatok teljesen egységes megfigyelési módja. Ehhez tartozik: - a nyersanyagok és üzemesszerek energiatakarékos felhasználása (lehetőleg közeli forrásokból) - a tartós talajtermőképesség fenntartása és elősegítése - lehetőleg a földművelés és állattartás kombinációja		
Talaj megmunkálás	Talajkímélően, energiatakarékosan, igazodva az adott viszonyokhoz.	Meglazítva és megforgatva, nem túl mélyen: részben mélyebben, mint a szervesbiológiai gazdálkodási módnál.	Nem mélyen megforgatva (szántás), ha szükséges mélyebben meglazítva.(borona, kultivátor alkalmazásával)
Trágyázás	Optimális trágya- és trágyalé- előkészítés, (levegő hozzávezetéssel), trágyázás nagymértékben szerves trágyákkal; ásványi kiegészítő anyagok (pl. kőliszt) alkalmazása kiegészítő trágyázáshoz olyan formában, amelyeket nem közvetlenül vesznek fel a növények. (max. értéke behatárolt)		
Gyakori felszíni komposztálási mód	Komposztálás halomba	Felszíni komposztálás	Felszíni komposztálás
Szerves alapú kereskedelmi trágyázószerek	Felhasználásuk csak korlátozott mértékben engedélyezett (kiszórás komposzt felett)	Felhasználásuk csak kémiai adalékok nélkül engedélyezett	Engedélyezett
Nitrogén	A nitrogén biológiai megkötése, hüvelyesek előnybe részesített felületéses termesztésével. Kizárólag szerves N alkalmazása.		
Foszfor	Nyersfoszfát, bazaltliszt / tanácsadóval egyeztetve Thomas-liszt		
Kálium	Könnyű talajon kimért adagos formában (talajvizsgálat után)	Részben kimért adagos formában	Kimért adagos formában részben kén-savas kálium
Egyéb	Öskőzetliszt, bazaltliszt, bentonit, tengeri alga, kalcium, zöldtrágya		

Növényvédelem	Tilos a kémiai szintetikus növény-védő szerek alkalmazása	Mezőgazdaságban: tilosak a kémiai szintetikus szerek. Gyümölcsstermesztésben: lehetőleg kis méregfelhasználás: számos szer engedélyezett az integrált növény-védelemhez pl. Nikotin, Bacillus thuringensis, ásványolaj Dimilin, Captan.
---------------	---	--